

**Kagawaran ng Hustisya ng
Estados Unidos**

Sangay ng mga Karapatang Sibil

**Kagawaran ng Edukasyon ng
Estados Unidos**

Tanggapan para sa mga Karapatang Sibil

Enero 7, 2015

Mahal Naming Kasamahan:

Apatnapung taon ang nakalipas, nalaman ng Korte Suprema ng Estados Unidos na upang matupad ng mga pampublikong paaralan ang kanilang mga legal na obligasyon sa ilalim ng Titulo VI ng Batas ng mga Karapatang Sibil ng 1964 (Titulo VI), kailangan nilang gumawa ng mga sang-ayong hakbang upang matiyak na ang mga mag-aaral na mayroong limitadong kakayahan sa Ingles (Limited English proficiency, LEP), ay makabuluhang makakalahok sa kanilang mga programa at serbisyong pang-edukasyon¹. Sa taong iyon, isinabatas ng Kongreso ang Batas sa Patas na Pagkakataon sa Edukasyon (Equal Educational Opportunities Act, EEOA), na nagpatunay na kailangang kumilos ang mga pampublikong paaralan at mga ahensiyang pang-edukasyon ng Estado (State educational agencies, mga SEA), upang malabanan ang mga hadlang sa wika, na pumipigil sa patas na paglahok ng mga estudyante sa kanilang mga nagtuturong programa.²

Kasing halaga ngayon tulad noon na tiyakin na ang mga SEA at mga distrito ng paaralan ay may mga kasangkapan at mapagkukunan upang matugunan nila ang kanilang mga responsibilidad sa mga estudyante na LEP, na mas karaniwang tinatawag ngayon na mga estudyanteng Nag-aaral ng Ingles (English Learner, EL) o mga estudyanteng Nag-aaral ng Wikang Ingles (English Language Learner). Ang mga estudyanteng EL ay nakatala ngayon sa halos tatlo sa bawat apat na pampublikong paaralan sa bansa. Sila ang bumubuo sa siyam na porsiyento ng lahat ng estudyante sa mga pampublikong paaralan at patuloy silang dumadami.³ Napakahalaga sa kinabukasan ng ating bansa na magkaroon ang mga estudyanteng ito, at lahat ng estudyante, ng patas na pagkakataong makakuha ng edukasyon na may mataas na kalidad at pagkakataon na makamit ang kanilang potensyal sa akademiko. Pinupuri namin ang mga nagtatrabaho upang masiguro na magkakaroon ng patas na mga pagkakataon ang mga estudyanteng EL, gayundin

---

¹ *Lau laban kay Nichols*, 414 U.S. 563 (1974); 42 U.S.C. § 2000d hanggang d-7 (ipinagbabawal ang diskriminasyon sa lahi, kulay, at bansang pinagmulan sa anumang programa o gawain na tumatanggap ng Pederal na tulong pinansyal).

² Lathala L. Numero. 93-380, § 204(f), 88 Stat. 484, 515 (1974) (isinabatas sa 20 U.S.C. § 1703(f)).

³ Kagawaran ng Edukasyon ng Estados Unidos, National Center for Education Statistics, NCES 2013-312, *Characteristics of Public and Private Elementary and Secondary Schools in the United States: Results From the 2011-12 Schools and Staffing Survey*, sa 9 (Talaan) (Agosto 2013); Kagawaran ng Edukasyon ng Estados Unidos, National Center for Education Statistics, NCES 2014-083, *The Condition of Education 2014*, sa 52 (Indicator 12) (Mayo 2014).

ang maraming mga paaralan at komunidad na lumilikha ng mga programang kumikilala sa mga katutubong wika ng mga estudyanteng EL bilang mahahalagang pag-aari na dapat ingatan.

Parehong may kapangyarihan ang Tanggapan para sa Mga Karapatang-Sibil (Office for Civil Rights, OCR) sa Kagawaran ng Edukasyon ng Estados Unidos (U.S. Department of Education, ED) at ang Sangay ng Mga Karapatang-Sibil ng Kagawaran ng Hustisya ng Estados Unidos (U.S. Department of Justice, DOJ) na ipatupad ang Titulo VI sa konteksto ng edukasyon. Ang DOJ ay responsable din para sa pagpapatupad ng EEOA. (Sa kalakip na patnubay, ang Titulo VI at ang EEOA ay tutukuyin bilang “ang mga batas ng mga karapatang sibil.”) Dagdag pa rito, pinamamahalaan ng ED ang English Language Acquisition, Language Enhancement, at Academic Achievement Act, kilala din bilang Titulo III, Bahagi A ng Elementary and Secondary Education Act ng 1965, gaya ng inamyendahan (ESEA) (Titulo III).⁴ Sa ilalim ng Titulo III, nagbibigay ang ED ng mga grant sa mga SEA, na nagbibigay naman ng mga Pederal na pondo sa mga distrito ng paaralan sa pamamagitan ng mga subgrant upang mapahusay ang edukasyon ng mga estudyanteng EL upang matuto sila ng Ingles at matugunan ang mga mapanghamon na pamantayan ng Estado sa nilalamang pang-akademya at pagtamo.⁵

Ilalabas ng mga Kagawaran ang kalakip na pinag-isang patnubay upang matulungan ang mga SEA, mga distrito ng paaralan, at lahat ng pampublikong paaralan sa pagtupad ng kanilang mga legal na obligasyon upang matiyak na makabuluhan at patas na makakalahok ang mga estudyanteng EL sa mga programa at serbisyong pang-edukasyon.⁶ Ang patnubay na ito ay nagbibigay ng balangkas ng mga legal na obligasyon ng mga SEA at distrito ng paaralan sa mga estudyanteng EL sa ilalim ng mga batas ng mga karapatang sibil.⁷ Dagdag pa rito, tinatalakay ng

---

⁴ 20 U.S.C. §§ 6801-6871.

⁵ 20 U.S.C. §§ 6821(a), 6825(a); *tingnan rin ang* 34 C.F.R. § 200.1(b), (c) (ipinapaliwanag ang pagkakaiba ng mga pamantayan sa mga nilalaman at mga pamantayan sa pagkamit).

⁶ Ang mga katagang “programa,” “mga programa,” “mga programa at serbisyo,” at “mga programa at gawain” ay di pormal na ginagamit at hindi nilalayong tukuyin ang nangangahulugan ng mga katagang “programa” o “programa o gawain” gaya ng tinukoy ng Civil Rights Restoration Act ng 1987 (CRRA). Sa ilalim ng CRRA, na sumusog sa Titulo VI, Titulo IX ng Mga Pagbabago sa Edukasyon ng 1972 (Titulo IX), at Seksyon 504 of the Batas ng Rehabilitasyon ng 1973 (Seksyon 504), ang katagang “programa o gawain” at ang katagang “programa,” sa konteksto ng isang distrito ng paaralan, ay nangangahulugang lahat ng gawain ng isang distrito ng paaralan. 42 U.S.C. § 2000d-4a(2)(B); 20 U.S.C. § 1687(2)(B); 29 U.S.C. § 794(b)(2)(B).

⁷ Gaya ng naaangkop sa Titulo VI, ang patnubay na ito ay naaalinsunod at naglililaw sa dating patnubay ng Titulo VI sa bagay na ito kabilang ang: Kagawaran ng Kalusugan, Edukasyon, at Kapakanan ng Estados Unidos, Tanggapan para sa mga Karapatang Sibil, *Identification of Discrimination and Denial of Services on the Basis of National Origin* (Mayo 25, 1970), inilathala muli sa 35 Fed. Reg. 11,595 (Hulyo 18, 1970) (*1970 OCR Guidance*) (ang karamihan sa mga programa at tungkuling itinalaga sa ED nang ginawa ito noong 1980 ay inilipat mula sa HEW); OCR, *The Office for Civil Rights’ Title VI Language Minority Compliance Procedures* (Disyembre 1985) (*1985 OCR Guidance*); at OCR, *Policy Update on Schools’ Obligations Toward National-Origin Minority Students with Limited-English Proficiency* (Setyembre 1991) (*1991 OCR Guidance*). Ang mga dokumentong ito ng patnubay ay maaaring makuha sa <http://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/ellresources.html>. Nilililaw ng patnubay na ito ang mga dokumentong ito at naaalinsunod sa mga legal na pagbabago mula noong 1991. Kapag sinusuri ang pagsunod sa ilalim ng EEOA, ginagamit ng DOJ ang batas ayon sa kaso ng EEOA, gayundin ang mga pamantayan at pamamalakad na tinukoy sa paatnubay na ito, na katulad ng mga tinukoy sa dating patnubay ng Titulo VI ng OCR.

Pahina 3–Sulat para sa Mahal Naming Kasamahan: Mga Estudyanteng Nag-aaral ng Ingles at Mga Magulang na may Limitadong Kahusayan sa Ingles

patnubay ang mga problema sa pagsunod na madalas nangyayari sa mga imbestigasyon ng OCR at DOJ sa ilalim ng Titulo VI at ng EEOA at nag-aalok ng mga pamamaraan na maaaring gamitin ng mga SEA at ng mga distrito ng paaralan upang matupad nila ang kanilang mga Pederal na obligasyon sa mga estudyanteng EL. Kasama din sa patnubay na ito ang pagtalakay sa kung paano maipapatupad ng mga SEA at ng mga distrito ng paaralan ang kanilang mga grant at subgrant ayon sa Titulo III sa isang paraan na naaalinsunod sa mga obligasyong na ito ng mga karapatang sibil. Sa huli, tinatalakay ng pamamatnubay ang obligasyon ng Pederal na siguruhin na ang mga magulang at mga tagapag-alaga ng LEP ay mayroong makabuluhang access sa impormasyon na may kaugnayan sa distrito at sa paaralan. Inaasahan namin na makakatulong itong pinag-isang pamamatnubay sa inyo tungo sa inyong pagsisikap na magbigay sa inyong mga estudyanteng EL at mga magulang ng may LEP ng patas na access sa inyong mga programang nagtuturo.

Habang ipinagdiriwang natin ang ika-apatnapung anibersaryo ng *Lau* at ng EEOA at ang ika-limampung anibersaryo ng Titulo VI, ipinapaalala nito sa atin kung gaano kalaki ang pag-unlad mula sa malaking mga pagbabagong ito at kung gaano pa karaming trabaho ang kailangan pang gawin. Inaasahan namin na ipagpapatuloy ang pag-unlad na ito kasama ninyo.

Taos-puso,

/s/

Catherine E. Lhamon
Katulong na Kalihim para sa
Mga Karapatang Sibil
Kagawaran ng Edukasyon ng Estados Unidos

/s/

Vanita Gupta
Pansamantalang Nanunungkulang Katulong
ng Pangkalahatang Abogado para sa Mga
Karapatang Sibil
Kagawaran ng Hustisya ng Estados Unidos

Notice of Language Assistance

Notice of Language Assistance: If you have difficulty understanding English, you may, free of charge, request language assistance services for this Department information by calling 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (TTY: 1-800-877-8339), or email us at:

Ed.Language.Assistance@ed.gov.

Aviso a personas con dominio limitado del idioma inglés: Si usted tiene alguna dificultad en entender el idioma inglés, puede, sin costo alguno, solicitar asistencia lingüística con respecto a esta información llamando al 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (TTY: 1-800-877-8339), o envíe un mensaje de correo electrónico a: Ed.Language.Assistance@ed.gov.

給英語能力有限人士的通知: 如果您不懂英語, 或者使用英語有困難, 您可以要求獲得向大眾提供的語言協助服務, 幫助您理解教育部資訊。這些語言協助服務均可免費提供。如果您需要有關口譯或筆譯服務的詳細資訊, 請致電 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (聽語障人士專線: 1-800-877-8339), 或電郵:

Ed.Language.Assistance@ed.gov.

Thông báo dành cho những người có khả năng Anh ngữ hạn chế: Nếu quý vị gặp khó khăn trong việc hiểu Anh ngữ thì quý vị có thể yêu cầu các dịch vụ hỗ trợ ngôn ngữ cho các tin tức của Bộ dành cho công chúng. Các dịch vụ hỗ trợ ngôn ngữ này đều miễn phí. Nếu quý vị muốn biết thêm chi tiết về các dịch vụ phiên dịch hay thông dịch, xin vui lòng gọi số 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (TTY: 1-800-877-8339), hoặc email:

Ed.Language.Assistance@ed.gov.

영어 미숙자를 위한 공고: 영어를 이해하는 데 어려움이 있으신 경우, 교육부 정보 센터에 일반인 대상 언어 지원 서비스를 요청하실 수 있습니다. 이러한 언어 지원 서비스는 무료로 제공됩니다. 통역이나 번역 서비스에 대해 자세한 정보가 필요하신 경우, 전화번호 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) 또는 청각 장애인용 전화번호 1-800-877-8339 또는 이메일주소 Ed.Language.Assistance@ed.gov 으로 연락하시기 바랍니다.

Paunawa sa mga Taong Limitado ang Kaalaman sa English: Kung nahihirapan kayong makaintindi ng English, maaari kayong humingi ng tulong ukol dito sa impormasyon ng Kagawaran mula sa nagbibigay ng serbisyo na pagtulong kaugnay ng wika. Ang serbisyo na pagtulong kaugnay ng wika ay libre. Kung kailangan ninyo ng dagdag na impormasyon tungkol sa mga serbisyo kaugnay ng pagpapaliwanag o pagsasalin, mangyari lamang tumawag sa 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (TTY: 1-800-877-8339), o mag-email sa:

Ed.Language.Assistance@ed.gov.

Уведомление для лиц с ограниченным знанием английского языка: Если вы испытываете трудности в понимании английского языка, вы можете попросить, чтобы вам предоставили перевод информации, которую Министерство Образования доводит до всеобщего сведения. Этот перевод предоставляется бесплатно. Если вы хотите получить более подробную информацию об услугах устного и письменного перевода, звоните по

Pahina 5–Sulat para sa Mahal Naming Kasamahan: Mga Estudyanteng Nag-aaral ng Ingles at Mga Magulang na may Limitadong Kahusayan sa Ingles

телефону 1-800-USA-LEARN (1-800-872-5327) (служба для слабослышащих: 1-800-877-8339), или отправьте сообщение по адресу: Ed.Language.Assistance@ed.gov.

Sulat para sa Mahal Naming Kasamahan: Mga Estudyanteng Nag-aaral ng Ingles at Mga Magulang na may Limitadong Kahusayan sa Ingles

TALAAAN NG MGA NILALAMAN*⁸

I. Mga Obligasyon ng Ahensiyang Pang-Edukasyon ng Estado at Distrito ng Paaralan sa mga Estudyanteng EL.....	7	Deleted
II. Mga Karaniwang Isyu na may Kaugnayan sa mga Karapatang Sibil.....	11	Deleted
A. Pagkilala at Pagsusuri sa Lahat ng Posibleng Estudyanteng EL	13	
B. Pagbibigay sa mga Estudyanteng EL ng Isang Programang Nagbibigay ng Tulong sa Wika	16	Deleted
C. Pangangalap ng Tauhan at Pagsuporta sa isang Programa ng EL	19	
D. Pagbibigay ng Makabuluhang Access sa Lahat ng Curricular at Extracurricular na Programa	23	
1. Pangunahing Curriculum.....	24	Delete
2. Mga May Espesyalidad at Advanced na Kurso at Mga Programa	28	Delete
E. Pag-iwas sa Hindi Kinakailangang Paghihiwalay sa mga Estudyanteng EL	29	
F. Pagsusuri sa mga Estudyanteng EL para sa Mga Serbisyo ng Espesyal na Edukasyon at Pagbibigay ng Espesyal na Edukasyon at Mga Serbisyo ng Wikang Ingles.....	32	Deleted
1. Batas ng Edukasyon para sa mga Indibiduwal na may mga Kapansanan (Individuals with Disabilities Education Act, IDEA).....	33	
2. Batas ng Rehabilitasyon ng Seksyon 504 ng Rehabilitation Act (Seksyon 504).....	36	Delete
G. Pagtugon sa mga Pangangailangan ng mga Estudyanteng EL na Piniling Hindi Sumali sa mga Programa ng EL o mga Partikular na Serbisyo para sa EL.....	39	Deleted

⁸ Nalaman ng mga Kagawaran na ang dokumentong ito ay isang “mahalagang dokumento na nagbibigay ng pamamatnubay” sa ilalim ng Final Bulletin for Agency Good Guidance Practices, 72 Fed. Reg. 3432 (Enero 25, 2007), ng Office of Management and Budget, *na makukuha sa* www.whitehouse.gov/sites/default/files/omb/fedreg/2007/012507_good_guidance.pdf. Ang pamamatnubay na ito at ang iba pang pamamatnubay sa patakaran na ito ay inilabas upang magbigay ng impormasyon sa mga tatanggap upang tulungan sila sa pagtupad ng kanilang mga obligasyon, at upang bigyan ng impormasyon ang mga miyembro ng publiko tungkol sa kanilang mga karapatan, sa ilalim ng mga batas ng mga karapatang sibil at sa pagpapatupad ng mga regulasyon na ipinapatupad ng mga Kagawaran. Ang legal na kapangyarihan ng mga Kagawaran ay batay sa mga batas at regulasyong iyon. Ang pamamatnubay na ito ay hindi nagdadagdag ng mga pangangailangan sa naaangkop na batas; ngunit nagbibigay ito ng impormasyon at mga halimbawa upang mabigyan ang mga tatanggap ng impormasyon tungkol sa kung paano sinusuri ng mga Kagawaran kung tinutupad ng mga entidad ang kanilang kanilang mga legal na obligasyon. Kung interesado kayong magbigay ng komento tungkol sa patnubay na ito, mangyaring ipadala ang inyong mga komento sa isang email sa OCR@ed.gov and education@usdoj.gov, o magpadala ng sulat sa sumusunod na mga address: Office for Civil Rights, U.S. Department of Education, 400 Maryland Avenue, SW, Washington, D.C. 20202, at sa Educational Opportunities Section, Civil Rights Division, U.S. Department of Justice, 950 Pennsylvania Avenue, NW, PHB, Washington, D.C. 20530.

H. Pagsubaybay at Pag-alis sa mga Estudyanteng EL mula sa mga Programa at Serbisyo para sa EL	42	Deleted
I. Pagsusuri sa Bisa ng Programa ng EL ng isang Distrito	46	Deleted
J. Pagtiyak na mayroong Makabuluhang Pakikipag-ugnayan sa mga Magulang na Mayroong Limitadong Kahusayan sa Ingles	49	Deleted
Konklusyon.....	52	Deleted

I. Mga Obligasyon ng Ahensiyang Pang-Edukasyon ng Estado at Distrito ng Paaralan sa mga Estudyanteng EL

Ang mga SEA at mga distrito ng paaralan ay kapwa may obligasyon na siguruhin na ang kanilang mga programa at mga gawain para sa EL ay sumusunod sa mga batas ng mga karapatang sibil at mga naaangkop na kinakailangan para sa tulong na salapi (grant).⁹ Ipinagbabawal ng Titulo VI ang mga tumatanggap ng tulong na salapi mula sa Pederal, kabilang ang mga SEA at mga distrito ng paaralan, na mandiskrimina batay sa lahi, kulay, o bansang pinanggalingan.¹⁰ Hinihiling ng pagbabawal ng Titulo VI sa pandiskrimina batay sa bansang

⁹ *Tingnan* ang mga regulasyon sa Titulo VI ng Kagawaran ng Edukasyon: 34 C.F.R. § 100.4(b) (ang bawat kahilingan ng isang Estado o ahensiya ng Estado na magpatuloy ang Pederal na tulong pinansyal “ay . . . dapat magbigay o samahan ng mga probisyon para sa ganoong mga paraan ng pamamahala ng programa gaya ng malalaman ng responsableng opisyal ng Kagawaran upang magbigay ng makatwirang pagtiyak na ang aplikante at lahat ng tatanggap ng Pederal na tulong pinansyal sa ilalim ng ganoong programa ay susunod sa lahat ng mga kinakailangan na inaatas ng o alinsunod sa regulasyong ito ng [Titulo VI]”); *id.* § 80.40(a) (“[k]ailangan subaybayan ng mga pagbibigyan ang mga gawain na sinusuportahan ng mga tulong na salapi at mga kabahagi ng tulong na salapi upang matiyak ang pagsunod sa naaangkop na Pederal na mga kinakailangan at na natatamo ang mga layunin sa pagganap.”); *id.* §§ 76.500, 76.770 (hinihiling sa mga SEA na magkaroon ng mga pamamaraang “kinakailangan upang matiyak ang pagsunod sa naaangkop na mga batas at regulasyon,” kabilang ang mga probisyon ng Titulo VI na may kaugnayan sa kawalan ng diskriminasyon). *Tingnan din* mga regulasyon ng Titulo VI ng Kagawaran ng Hustisya: 28 C.F.R. § 42.105(a)(1) (“ang [b]awat paghiling ng Pederal na tulong pinansyal [upang maisagawa ang isang programa] kung saan naaangkop ang kasama sa bahaging ito, at bawat kahilingan para sa Pederal na tulong pinansyal upang pondohan ang isang pasilidad ay . . . dapat maglaman ng o samahan ng isang pagtiyak na isasagawa ang programa o patatakubihin ang pasilidad nang sumusunod sa lahat ng kinakailangan na inaatas ng o alinsunod sa kasama ng bahaging ito.”); *id.* § 42.410 (“ang [b]awat ahensiya ng estado na namamahala ng isang patuloy na programang tumatanggap ng Pederal na tulong pinansyal ay kakailanganing magtatag ng isang programa ng Titulo VI para sa pagsunod para sa sarili nito at para sa iba pang mga tumatanggap na nakakakuha ng Pederal na tulong sa pamamagitan nito. Dapat hilingin ng mga Pederal na ahensiya na pamamahalaan ng ganoong mga programa sa pagsunod ng estado ang pagtatalaga ng mga pananagutan ng Titulo VI sa mga itinalagang tauhan ng estado at susunod sa mga pangunahing hinihiling na pamantayan na kasamang inilahad sa bahaging ito para sa mga Pederal na ahensiya, kabilang ang pagpapanatili ng mga talaan na kinakailangan upang pahintulutan ang mga Pederal na opisyal na malaman ang pagsunod ng Titulo VI sa mga ahensiya ng estado at ng kasamang tatanggap.”).

¹⁰ Anumang Pederal na ahensiya, gaya ng Kagawaran ng Edukasyon o Hustisya, na nagbibigay ng mga Pederal na pondo sa isang SEA o distrito ng paaralan ay maaaring magpasimula ng isang pagsusuri hinggil sa pagsunod upang matiyak ang pagsunod sa, o imbestigahan ang isang reklamo ng hinihinalang paglabag sa Titulo VI at ng mga regulasyon nito sa pagpapatupad. Maaari rin maghabla ang DOJ para sa Titulo VI kung, pagkatapos makatanggap ng abiso sa paglabag mula sa isang Pederal na ahensiyang nagbibigay ng pondo, hindi kusang maresolba ng isang tumatanggap ng mga Pederal na mga pondo ang hindi pagsunod sa Titulo VI at ihinarap ng ahensiya ang kaso sa

Pahina 8–Sulat para sa Mahal Naming Kasamahan: Mga Estudyanteng Nag-aaral ng Ingles at Mga Magulang na may Limitadong Kahusayan sa Ingles

pinanggalingan na “sang-ayong hakbang” ang mga SEA at mga distrito ng paaralan upang lutasin ang mga hadlang sa wika at nang sa ganoon ang mga estudyanteng EL ay maaaring makalahok nang may kabuluhan sa mga programang pang-edukasyon ng mga paaralan.¹¹

Hinihiling ng EEOA sa mga SEA at mga distrito ng paaralan na gumawa “ng naaangkop na pagkilos upang masupil ang mga hadlang sa wika na pumipigil sa patas na paglahok ng [kanilang] mga estudyanteng sa [kanilang] mga programa sa pagtuturo.”¹²

Sa pagpapasiya kung sumusunod sa mga batas ng mga karapatang sibil ang mga programa ng isang distrito ng paaralan para sa mga estudyanteng EL,¹³ ginagamit ng mga Kagawaran ang mga pamantayan na itinatag ng United States Court of Appeals para sa Fifth Circuit mahigit 30 taon na sa *Castañeda laban kay Pickard*.¹⁴ Partikular na isinasaalang-alang ng mga Kagawaran kung:

- (1) Ang teorya ng edukasyon kung saan nakabatay ang programang nagbibigay ng tulong sa wika ay kinikilala bilang mahusay at maaasahan ng ilang mga dalubhasa sa larangan o itinuturing na isang lehitimong estratehiya sa pagsubok;
- (2) Makatwirang naisasagawa ang programa at mga gawi na ginagamit ng sistema ng paaralan upang mahusay na maisagawa ang teorya ng edukasyon na sinusunod ng paaralan; at

---

DOJ. Dagdag , isasaayos ng DOJ ang pagpapatupad ng Titulo VI sa lahat ng Pederal na ahensiya at maaaring lumahok sa pribadong paghahabla na kinasasangkutan ng Titulo VI.

¹¹ *Lau*, 414 U.S. sa 566-67 (iginigiit ang *1970 OCR Guidance* at isinasaad na kapag ang kawalang-kakayahang magsalita at maintindihan ang wikang Ingles, ay hindi isasama ang mga bata mula sa minorityang grupo ng bansang pinanggalingan para sa mabisang paglahok sa programang pang-edukasyon na inaalok ng distrito ng paaralan, inaatas ng Titulo VI na gumawa ang distrito ng mga positibong hakbang upang wakasan o iwasan ang diskriminasyon upang iwasto ang kakulangan sa wika na gawing bukas ang programa nito sa pagtuturo sa ganitong mga estudyante); 34 C.F.R. §100.3(b)(1), (2).

¹² 20 U.S.C. § 1703(f) (“Hindi ipagkakait ng Estado ang patas na pagkakataon sa edukasyon sa isang tao dahil sa kanyang lahi, kulay, kasarian, o bansang pinanggalingan, dahil sa... kabiguang gumawa ng naaangkop na pagkilos ng ahensiyang pang-edukasyon upang mapaglabanan ang mga hadlang sa wika na pumipigil sa patas na paglahok ng mga estudyante nito sa mga programa nito sa pagtuturo”). Pagkatapos makapagbigay ng abiso sa paglabag sa EEOA, ang DOJ ay maaaring maghain ng isang civil action kung hindi gumawa ang SEA o distrito ng paaralan ng “naaangkop na remedyo” sa loob ng makatwirang panahon. *Id.* §§ 1706, 1710. Mayroon ring kapangyarihan ang DOJ na mamagitan sa mga pribadong kaso ng EEOA. *Id.* § 1709.

¹³ Sa buong patnubay na ito, kabilang sa “distrito ng paaralan” o “distrito” ang anumang local na ahensiyang pang-edukasyon (local educational agency, LEA) na isang tumatanggap ng Pederal na tulong pinansyal nang direkta mula sa ED o hindi direkta sa pamamagitan ng isang SEA o LEA, kabilang ang mga pampublikong distrito ng paaralan, pampublikong charter school, at mga pampublikong alternatibong paaralan. 42 U.S.C. § 2000d-4a (isinasama ang 20 U.S.C. §7801(26)). Kabilang din sa “distrito ng paaralan” at SEA, nang magkakahiwalay, ang anumang LEA o SEA ayon sa tinukoy ng EEOA. 20 U.S.C. § 1720(a), (b) (isinasama ang 20 U.S.C. §7801(26), (41)). Sa ilang mga kaso, ang SEA at LEA ay maaaring parehong entidad. (Ang Hawaii at Puerto Rico ay dalawang halimbawa.)

¹⁴ 648 F.2d 989 (Ikalimang Cir. 1981); tingnan *United States laban sa Texas*, 601 F.3d 354, 366 (Ikalimang Cir. 2010) (nagpapatunay at ginagamit ang *pagsubok na Castañeda*); tingnan ang *1991 OCR Guidance* (“Dahil sa pagkakatulad sa pagitan ng EEOA at ng patakaran na itinatag sa 1970 OCR memorandum, sa 1985 tinanggap ng OCR ang pamantayang *Castañeda* upang matiyak kung sumunod sa regulasyon ng Titulo VI ang mga programa ng mga tatanggap para sa mga estudyanteng LEP.”).

- (3) Magtatagumpay ang programa, pagkatapos ng isang lehitimong pagsubok, sa paglikha ng mga resultang nagpapakita na tunay na napagtatagumpayan ang mga hadlang sa wika ng mga estudyante sa loob ng makatwirang panahon.

Ginagamit din ng mga Kagawaran ang mga pamantayan na nagmula kay *Castañeda* kapag sinusuri ang pagsunod ng isang SEA sa mga batas ng mga karapatang sibil. Kahit hindi direktang nagbibigay ng mga serbisyong pang-edukasyon sa mga estudyanteng EL, may pananagutan ang mga SEA sa ilalim ng mga batas ng mga karapatang sibil na magbigay ng naaangkop na patnubay, pagsubaybay, at pamamahala sa mga distrito ng paaralan upang matiyak na makakatanggap ang mga estudyanteng EL ng mga naaangkop na serbisyo para sa EL.¹⁵ Halimbawa, kapag pipili ang mga SEA ng mga model ng programa sa pagtuturo para sa EL na dapat ipatupad ng kanilang mga distrito ng paaralan o dili kaya’y magtatag ng mga kinakailangan o mga alituntunin para sa mga ganoong programa at mga may kaugnayang gawi, ang mga programang ito, mga kinakailangan, o mga alituntunin ay dapat din sumunod sa mga kinakailangan ng *Castañeda*.

Bilang karagdagan, inaatas ng Titulo III sa mga SEA at mga distrito ng paaralan na tumatanggap ng mga pondo sa ilalim ng mga ibinigay na pondo sa Titulo III mula sa iba pang ahensiya na magbigay ng mga may mataas na kalidad na programa sa pagpapahusay bilang propesyonal at magpatupad ng mga may mataas na kalidad na programang pang-edukasyon para sa pagtuturo ng wika, na parehong batay sa siyentipikong pananaliksik, na magbibigay-daan sa mga estudyanteng EL na magsalita, makinig, magbasa, at magsulat ng Ingles at matugunan ang mga mapanghamon na pamantayan ng Estado.¹⁶ Hindi lahat ng distrito ng paaralan na nagtatala ng

---

¹⁵ *Tingnan, ang halimbawa, na Horne laban kay Flores*, 557 U.S. 433, 439 (2009) (“Ang pinagtatalunan sa mga kasong ito ay hindi kung dapat gumawa ng ‘naaangkop na pagkilos’ ang [Estado ng] Arizona upang mapaglabanan ang mga hadlang sa wika na pumipigil sa mga estudyanteng ELL. Siyempre dapat nito gawin ito.”); *Texas*, 601 F.3d sa 364-65 (ginagamit ang EEOA sa SEA); *United States laban sa City of Yonkers*, 96 F.3d 600, 620 (Ikalawang Cir. 1996) (“Iginigiit din ng EEOA sa mga estado ang obligasyong ipatupad ang mga obligasyon ng mga local educational agency [mga LEA] ang patas na pagkakataon sa edukasyon.”); *Gomez laban sa Illinois State Bd. of Educ.*, 811 F.2d 1030, 1042-43 (Ikapitong Cir. 1987) (ipinagpapasya na magtakda ang mga SEA ng “mga pangkalahatang alituntunin sa pagtatatag at pagtiyak ng pagpapatupad ng mga programa ng [EL] ng estado” at na inaatas ng “§ 1703(f) na ... tiyakin ng mga [SEA], gayundin ng mga [LEA]. . .na matugunan ang mga pangangailangan ng mga batang LEP”); *Idaho Migrant Council laban sa Bd. of Educ.*, 647 F.2d 69, 71 (9th Cir. 1981) (ipinagpapasya na ang isang SEA “ay may obligasyon na pamahalaan ang mga lokal na distrito upang matiyak ang pagsunod” sa EEOA); *tingnan din* tala 9 sa itaas (na tumutukoy sa mga regulasyon hinggil sa mga obligasyon ng mga SEA bilang mga tumatanggap ng anumang mga Pederal na pondo para pamahalaan ang mga tatanggap nito).

¹⁶ 20 U.S.C. §§ 6823(b)(2), 6825(c)(1),(2), 6826(d)(4). Sa kasalukuyan, tumatanggap ang lahat ng SEA ng mga Pederal na pondo sa ilalim ng Titulo III, Bahagi A dahil mayroon silang lahat ng aprobadong plano. *Tingnan ang id.* §§ 6821, 6823. Maaaring maglaan ang mga SEA ng hindi hihigit sa 5 porsiyento ng mga pondo para sa mga tiyak na gawaing pang-Estado, at hindi hihigit sa 15 porsiyento ng mga pondo para sa mga pondo mula sa ibang ahensiya sa mga distrito ng paaralan na nagkaroon ng malaking pagtaas sa dami o porsiyento ng mga batang imigrante. *Id.* §§ 6821(b)(2), 6824(d)(1). Kapag tinutukoy ang mga pondo ng Titulo III, Bahagi A na mula sa ibang ahensiya para sa mga distrito ng paaralan, tinutukoy ng gabay na ito ang bahagi ng mga Pederal na pondo (na kailangan maging hindi kukulang sa 80 porsiyento ang kabuuan) na kailangan ibigay sa mga distrito ng paaralan batay sa dami ng mga

mga estudyanteng EL ay nakakatanggap ng ganoong mga pondo mula sa kanilang SEA na ibinigay sa ilalim ng Titulo III, Bahagi A. Napakakaunti ng populasyon ng mga estudyanteng EL sa ilang mga distrito ng paaralan upang matugunan ang pangunahing kinakailangan at hindi mga miyembro ng isang kasunduan ng mga distrito na tumatanggap ng pondo mula sa iba pang ahensiya.¹⁷ Gayunpaman, maraming mahahalagang mga pangangailangan ang distrito ng paaralan para sa mga tumatanggap ng tulong na salapi sa ilalim ng Titulo III na tinatalakay sa sulat na ito ay inaatas din ng Titulo I ng ESEA, na walang ganoong pangunahing pangangailangan para sa tulong na salapi mula sa ibang ahensiya.¹⁸

Kailangan gamitin ang mga pondo ng Titulo III, Bahagi A upang dagdagan ang iba pang mga Pederal, Pang-estado, at mga lokal na pampublikong pondo na magagastos kung wala ang ganoong mga pondo.¹⁹ Dahil inaatas ng mga batas ng mga karapatang sibil na gumawa ng naaangkop na pagkilos ang mga SEA at mga distrito ng paaralan upang mapaglaban ang mga hadlang sa wika para sa mga estudyanteng EL, hindi maaaring gamitin ang mga pondo ng Titulo III, Bahagi A upang pondohan ang mga piniling aktibidad upang isakatuparan ang mga obligasyon ng isang SEA o distrito ng paaralan sa mga karapatang sibil. Kaya, maaaring gamitin ng mga SEA at mga distrito ng paaralan ang mga pondong ito para lamang sa mga aktibidad na bukod sa mga aktibidad na iyon na kinakailangan upang sumunod sa mga Pederal na obligasyon sa mga karapatang sibil. Gayunpaman, mahalagang tandaan na ang mga legal na obligasyon ng isang SEA at distrito ng paaralan sa ilalim ng Titulo VI at ng EEOA ay hiwalay sa halaga o uri ng pondong matatanggap mula sa Estado o Pederal. Kaya, halimbawa, hindi iibahin ng anumang pagbabago sa pagpopondo mula sa Estado na inilaan para sa mga programa at serbisyo para sa EL, kabilang ang mga limitasyon ng Estado sa pondo pagkatapos makatanggap ang isang bata ng mga serbisyo para sa EL para sa isang takdang panahon, ang mga obligasyon sa mga estudyanteng EL ng isang SEA o distrito ng paaralan na may kaugnayan sa Pederal na mga karapatang sibil.

Ang Titulo III ay naglalaman rin ng sarili nitong probisyon na hindi nandiskrimina, kung saan ito ay nagtatadhana na ang isang estudyante ay hindi maaaring makapasok o hindi isama sa anumang programang pang-edukasyon na tinutulungan ng Pederal sa basehan ng apelyido o katayuan sa minoryang wika..²⁰ Bilang karagdagan, kinakailangang regular na alamin ng mga

---

estudyanteng EL sa bawat distrito. *Id.* § 6824(a). Upang makakuha ng karagdagang impormasyon tungkol sa mga pondo ng Titulo III, pumunta sa <http://www2.ed.gov/programs/sfgp/index.html>.

¹⁷ 20 U.S.C. §§ 6824(b), 6871.

¹⁸ Kabilang dito ang kinakailangan na suriin ng mga distrito ng paaralan taun-taon ang kahusyan sa Ingles ng mga estudyanteng EL, *id.* §§ 6311(b)(7) (Titulo I), 6823(b)(3)(C) (Titulo III); mga prohibisyon ng partikular na mga nakasulat na abiso para sa mga magulang ng mga estudyanteng EL, *id.* §§ 6312(g)(1)-(3) (Titulo I), 7012(a)-(d) (Titulo III); mga probisyon sa diskriminasyon batay sa apelyido at katayuan ng minoryang wika, *id.* §§ 6312(g)(5)(Titulo I), 7012(f) (Titulo III); at mga probisyon hinggil sa sapat na progreso taun-taon, *id.* §§ 6311(b)(2)(C)(v)(II)(dd), 6311(b)(3)(C)(ix)(III) (Titulo I), 6842(a)(3)(A)(iii) (Titulo III).

¹⁹ 20 U.S.C. § 6825(g).

²⁰ *Id.* §§ 6312(g)(5) (Titulo I), 7012(f) (Titulo III).

SEA at mga distrito ng paaralan na tumatanggap ng mga pondo sa ilalim ng Titulo III ang kahusayan ng programa ng isang distrito ng paaralan sa pagtulong sa mga estudyanteng EL upang magkaroon ng kahusayan sa Ingles at matugunan ang mga mapaghamong pamantayan ng Estado sa nilalamang pang-akademya at pang-akademyang pagkamit ng estudyante.²¹ Mayroong pananagutan ang mga SEA na suriin at tiyakin na sumusunod ang mga distrito ng paaralan na tumatanggap ng mga tulong na salapi ng Titulo III mula sa ibang ahensiya sa lahat ng kinakailangan ng Titulo III.²²

II. Mga Karaniwang Isyu na may Kaugnayan sa mga Karapatang Sibil

Sa pamamagitan ng pagpapatupad ng OCR at DOJ, natukoy ng mga Kagawaran ang maraming bahagi na madalas nagreresulta sa hindi pagsunod ng mga distrito ng paaralan at na nararanasan ng mga SEA kung minsan habang sinusubukang matugunan ang kanilang mga Pederal na obligasyon sa mga estudyanteng EL. Ang sulat na ito ay nagbibigay ng patnubay sa mga ganitong isyu at ipinapaliwanag kung paano susuriin ng mga Kagawaran kung natupad ng mga SEA at mga distrito ng paaralan ang pareho nilang mga obligasyon na:

- A. *Kilalanin at suriin ang estudyanteng EL na nangangailangan ng tulong sa wika sa paraang maagap, balido at maaasahan;*
- B. *Magbigay sa mga estudyanteng EL ng isang programang nagbibigay ng tulong sa wika na nagtuturo nang mahusay at napatunayang matagumpay;*
- C. *Sapat na maglaan ng mga tauhan at suportahan ang mga programang nagbibigay ng tulong sa wika para sa mga estudyanteng EL;*
- D. *Tiyakin na ang mga estudyanteng EL ay may mga patas na pagkakataong lumahok nang makabuluhan sa lahat ng curricular at extracurricular na mga aktibidad, kabilang ang pangunahing curriculum, mga kinakailangan upang magtapos, mga kurso at programang may espesyalidad at advanced, sports, at mga club;*
- E. *Iwasan ang hindi kailangang pagbubukod sa mga estudyanteng EL;*
- F. *Tiyakin na nasuri ang mga estudyanteng EL sa ilalim ng Batas ng Edukasyon ng Mga Indibiduwal na may mga Kapansanan (Individuals with Disabilities Education Act, IDEA) o ng Seksyon 504 sa nasa oras at naaangkop na paraan para sa espesyal na edukasyon at mga serbisyong may kaugnayan sa kapansanan at ang kanilang mga*

---

²¹ *Id.* § 6841(b)(2) (na nag-aatas na suriin ng bawat distrito ng paaralan na tumatanggap ng mga pondo ng Titulo III, Bahagi A ang sarili nito tuwing dalawang taon at ibigay ang mga resulta sa SEA upang malaman ang bisa ng at mapahusay ang mga programa at aktibidad ng LEA).

²² *Id.* §§ 6823(b)(3)(C) & (D), (b)(5), 6841(b)(3), 6842; *tingnan din tala 9* na nasa itaas (na tumutukoy sa mga regulasyon hinggil sa mga obligasyon ng SEA bilang tumatanggap ng anumang mga Pederal na pondo para pamahalaan ang mga tumatanggap nito).

pangangailangan sa wika ay isinaalang-alang sa mga pagsususuri at pagbibigay ng mga serbisyo;

- G. *Tugunan ang mga pangangailangan ng mga estudyanteng EL na piniling hindi lumahok sa mga programang nagbibigay ng tulong sa wika;*
- H. *Subaybayan at suriin ang estudyanteng EL sa mga programang nagbibigay ng tulong sa wika upang matiyak ang kanilang pagsulong kaugnay sa pagtamo ng kahusayan sa Ingles at pangunahing nilalaman na naaangkop sa kanilang grado, alisin ang mga estudyanteng EL sa mga programang nagbibigay ng tulong sa wika kapag mahusay na sila sa Ingles, at subaybayan ang mga inalis na estudyante upang matiyak na hindi sila inalis nang napakaaga at naremedyuhan ang anumang mga pagkukulang na pang-akademya na natamo sa programang nagbibigay ng tulong sa wika;*
- I. *Suriin ang bisa ng (mga) programa ng distrito ng paaralan na nagbibigay ng tulong sa wika upang matiyak na ang mga estudyanteng EL sa bawat programa ay magtatamo ng kahusayan sa Ingles at na ang bawat programa ay makatwirang isinagawa upang pahintulutan ang mga estudyanteng EL na patas na makalahok sa karaniwang programa ng pagtuturo, sa loob ng makatwirang panahon;²³ at*
- J. *Tiyakin ang makabuluhang pakikipag-ugnayan sa mga magulang na LEP.*

Ang patnubay na ito ay nagbibigay din ng hindi kumpletong pangkat ng mga pamamaraan na maaaring gamitin ng mga distrito ng paaralan upang matupad ang kanilang mga obligasyon sa mga estudyanteng EL hinggil sa mga karapatang sibil. Gayunpaman, sa karamihan ng mga kaso, mayroong mahigit sa isang paraan upang sumunod sa mga Pederal na obligasyon na nakabalangkas sa patnubay na ito.

Bilang karagdagan sa karaniwang mga isyu hinggil sa mga karapatang sibil na tinalakay sa patnubay na ito na may kaugnayan sa mga programa ng EL na estudyante, ipinagbabawal ng Pederal na batas ang lahat ng uri ng diskriminasyon sa mga estudyanteng EL batay sa lahi, kulay, bansang pinanggalingan, kasarian, kapansanan at relihiyon. Halimbawa, bukod sa iba pang mga kinakailangan, ang mga SEA, distrito ng paaralan, at mga paaralan:

- Ay dapat itala ang lahat ng estudyante, anuman ang tunay o inaakalang katayuan sa pagkamamamayan o katayuan sa imigrasyon ng mga estudyante, ng kanyang mga magulang o mga tagapag-alaga;²⁴

---

²³ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1011; *tingnan* ang talakayan sa *ibaba* sa Bahagi II.I, “Pagsusuri sa Bisa ng Programa ng Distrito para sa EL.”

²⁴ Ang higit pang impormasyon tungkol sa mga naaangkop ng legal na pamantayan hinggil sa mga pamamalacad sa pagpapatala ng mga estudyante ay kasama sa *Dear Colleague Letter: School Enrollment Procedures* (Mayo 8, 2014) ng mga Kagawaran, na makukuha sa www.ed.gov/ocr/letters/colleague-201405.pdf.

- Ay dapat magbigay ng proteksiyon sa mga estudyante laban sa nandidiskriminang panggugulo batay sa lahi, kulay, bansang pinanggalingan (kabilang ang katayuan bilang EL), kasarian, kapansanan, o relihiyon;²⁵
- Ay hindi dapat pagbawalan ang mga minoryang estudyante batay sa pinanggalingang bansa na magsalita sa kanilang pangunahing wika sa araw ng eskuwela nang walang katanggap-tanggap na dahilan kaugnay sa edukasyon upang gawin ito;²⁶ at
- Ay hindi dapat gumanti, manakot, magbanta, mamilit, o sa anumang iba pang paraan ay mandiskrimina ng sinumang indibiduwal para sa pagpapaalam sa paaralan ng mga alalahaning may kaugnayan sa mga karapatang sibil o para sa pagtestigo o paglahok sa anumang iba pang paraan sa isang imbestigasyon o paglilitis ng paaralan, OCR, o DOJ.²⁷

Bagaman ang mga isyu na ito ay wala sa pangunahing pinagtutuunan ng pansin ng patnubay na ito, mahigpit na hinihikayat ng mga Kagawaran na repasuhin ito ng mga SEA at mga distrito ng paaralan at iba pang mga kinakailangan laban sa diskriminasyon upang matiyak na ang mga estudyanteng EL, at ang lahat ng estudyante, ay may access sa mga patas na pagkakataon sa pag-aaral.

A. Pagkilala at Pagsusuri sa Lahat ng Posibleng Estudyanteng EL

Ang isa sa mga pinakamahalagang “positibong hakbang” at “(mga) naaangkop na pagkilos” na kailangan gawin ng mga distrito ng paaralan upang buksan ang mga programa sa pagtuturo sa mga estudyanteng EL at upang matugunan ang kanilang limitadong kakayahan sa Ingles ay

---

²⁵ Ang higit pang impormasyon tungkol sa mga legal na obligasyon upang malutas ang nandidiskriminang panggugulo sa ilalim ng mga Pederal na batas ng mga karapatang sibil ay makukuha sa *Dear Colleague Letter: Harassment and Bullying* (Okt. 26, 2010) ng OCR, na makukuha sa www.ed.gov/ocr/letters/colleague-201010.pdf. Ang DOJ at OCR ay parehong may kapangyarihan sa pagpapatupad nitong mga batas at maaari din lutasin ang panggugulo batay sa relihiyon sa ilalim ng Titulo IV ng Batas ng mga Karapatang Sibil ng 1964.

²⁶ *Tingnan, ang halimbawa* na si *Rubio laban sa Turner Unified Sch. Dist. No. 402*, 453 F. Supp. 2d 1295 (D. Kan. 2006) (Ang paghahabol sa Titulo VI ay isinaad ng pagbabawal ng isang paaralan sa pagsasalita ng Espanyol). Malimit, pinakomportable ang mga estudyanteng EL, gaya ng maraming iba, kapag nagsasalita sa kanilang pangunahing wika, lalo na sa labas ng mga klase o habang nasa kapiterya o nasa mga pasilyo.

²⁷ Ang higit pang impormasyon tungkol sa mga legal na obligasyon hinggil sa pagbabawal ng paghihiganti sa ilalim ng mga Pederal na batas ng mga karapatang sibil ay makukuha sa *Dear Colleague Letter: Retaliation* (Abril 24, 2013) ng Kagawaran ng Edukasyon na makukuha sa www.ed.gov/ocr/letters/colleague-201304.html. *Tingnan rin* ang 34 C.F.R. § 100.7(e) (Titulo VI); 34 C.F.R. § 106.71 (Titulo IX) (isinasama ang 34 C.F.R. § 100.7(e) sa pamamagitan ng pagtukoy); 34 C.F.R. § 104.61 (Seksyon 504) (isinasama ang 34 C.F.R. § 100.7(e) sa pamamagitan ng pagtukoy); 28 C.F.R. § 42.107(e) (Titulo VI); 28 C.F.R. § 54.605 (Titulo IX) (isinasama ang 28 C.F.R. § 42.107(e) sa pamamagitan ng pagtukoy); 28 C.F.R. § 35.134 (Titulo II). Binibigyang-kahulugan ng DOJ ang EEOA upang ipagbawal ang paghihiganti, alinsunod sa interpretasyon ng Korte Suprema sa maraming mga katulad na batas laban sa diskriminasyon upang gawin ang pagbabawal sa paghihiganti. *Tingnan, ang halimbawa na Gomez-Perez laban kay Potter*, 553 U.S. 474 (2008) (na kumikilala sa karapatang maghabla para sa paghihiganti sa ilalim ng mga pederal na probisyon ng sektor ng Batas ng Diskriminasyon sa Trabaho batay sa Edad ng 1967); *CBOCS West, Inc. laban sa Humphries*, 553 U.S. 442 (2008) (na kumikilala sa karapatang maghabla dahil sa paghihiganti sa ilalim ng 42 U.S.C. § 1981); *Jackson laban sa Birmingham Bd. of Educ.*, 544 U.S. 167 (2005) (na kumikilala sa karapatang maghabla dahil sa paghihiganti sa ilalim ng Titulo IX ng Mga Pagbabago sa Edukasyon ng 1972).

kilalanin ang mga estudyanteng EL na nangangailangan ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika sa napapanahong paraan.²⁸ Kailangan magbigay ng mga paunawa ang mga distrito ng paaralan sa lahat ng magulang ng mga estudyanteng EL sa loob ng tatlung araw mula sa simula ng taon ng eskuwela tungkol sa pagkilala ng estudyanteng EL at paglalagay sa isang programang pang-edukasyon na nagtuturo ng wika.²⁹ Kung magagawa, kailangan isalin ng mga distrito ng paaralan ang ganoong mga paunawa sa wikang maiintindihan ng magulang.³⁰ Kung magagawa ang mga nakasulat na pagsasalin-wika, kailangan mag-alok ang mga distrito ng paaralan sa mga magulang na LEP ng libreng pasalitang pagsasalin-wika ng nakasulat na impormasyon.³¹ Dahil sa mga obligasyong ito at ang tungkulin na kilalanin ang lahat ng estudyanteng EL nang nasa oras, kailangan suriin ng mga distrito ng paaralan ang kakayahan sa Ingles ng mga posibleng estudyanteng EL at kilalanin bilang EL ang mga estudyanteng hindi mahusay sa Ingles sa lalong madaling panahon na magagawa ito at bago pa man ang nakatakdang tatlung araw na panahon.

Gumagamit ang karamihan sa mga distrito ng paaralan ng isang survey ng wika sa tahanan (home language survey, HLS) sa panahon ng pagpapatala upang makakalap ng impormasyon na may kinalaman sa pinagmulan ng wika ng isang estudyante (*halimbawa*, unang wikang natutunan, wikang pinakamadalas ginagamit ng estudyante, at mga wikang ginagamit sa tahanan). Kinikilala ng HLS ang mga mag-aaral na dapat i-refer sa isang pagtatasa para sa kahusayan sa wikang Ingles (English language proficiency, ELP) upang matiyak kung sila ay dapat iuri bilang “mga estudyanteng EL”, na karapat-dapat bigyan ng mga mga serbisyo sa tulong sa wika. Ang mga mag-aaral na kinilala sa simula ng isang HLS o ng ibang paraan ng pagsubok sa kahusayan sa Ingles ay kadalasang tinutukoy na mga mayroong Pangunahing Wika o Wika sa Tahanan Maliban sa Ingles (Primary o Home Language Other than English, PHLOTE).

Ang mga distrito ng paaralan ay kailangan magkaroon ng mga pamamaraan upang makilala nang wasto at nang nasa oras ang mga estudyanteng PHLOTE at malaman kung sila ay mga estudyanteng EL sa pamamagitan ng isang balido at maaasahang pagsusuri para sa ELP.³²

---

²⁸ *Tingnan ang teksto sa itaas na kasama ng mga tala 9-11 (na tumatalakay sa Titulo VI, ang mga regulasyon nito at gabay, at Lau) at tala 12 (na tumatalakay sa EEOA).*

²⁹ 20 U.S.C. §§ 6312(g)(1) (Titulo I), 7012(a) (Titulo III).

³⁰ *Id.* §§ 6312(g)(2) (Titulo I), 7012(c) (Titulo III).

³¹ *Tingnan ang 67 na Pederal na Regulasyon 71,710, 71,750 (2002).* Ang obligasyon na ito ay alinsunod sa Titulo VI at mga obligasyon ng EEOA ng mga distrito ng paaralan upang matiyak ang makabuluhang pakikipag-ugnayan sa mga magulang na LEP. *Tingnan ang usapan nakapaloob sa Bahagi II. J, “Pagtiyak sa Makabuluhang Pakikipag-ugnayan sa Mga Magulang na May Limitadong Kahusayan sa Ingles.”*

³² *Tingnan ang 1991 Gabay ng OCR; tingnan din ang Rios laban kay Read, 480 F. Supp. 14, 23 (E.D.N.Y. 1978)* (na nangangailangan ng “mga pagsisiyasat na walang kinikilingan, pinatunayan at ginawa ng mga may-kakayahang tauhan”); *Cintron kontra Brentwood, 455 F. Supp. 57, 64 (E.D.N.Y. 1978)* (na nangangailangan ng mga pagsisiyasat ng kahusayan sa Ingles na “pinatunayan”); *Keyes laban sa Distrito ng Paaralan Blg. I, 576 F. Supp. 1503, 1513-14, 1518 (D. Colo. 1983)* (kawalan ng isang pormal at balidong proseso ng pagsisiyasat upang makilala ang mga estudyanteng EL na lumabag sa EEOA).

Kailangan masuri ng mga pagsusuri para sa ELP ang kakayahan ng mga estudyante sa lahat ng apat na saklaw ng Ingles (*iyon ay sa pagsasalita, pagkikinig, pagbabasa, at pagsusulat*).³³

Kinikilala ng mga Kagawaran na ilan sa mga SEA at mga distrito ng paaralan ay gumagamit ng mga pagsusuri para sa ELP para sa mga estudyanteng PHLOTE na pumapasok sa kindergarten na sumusuri sa pakikinig, pagsasalita, maagang pagbabasa, at maagang pagsusulat.³⁴

- Halimbawa 1: Upang mapabilis ang naaangkop na paglalagay sa mga estudyanteng ELEL, pinakukumpleto ng maraming mga distrito ng paaralan sa mga magulang ang isang HLS at sinusuri ang mga antas ng kakayahan sa Ingles ng mga estudyanteng PHLOTE bago magsimula ang eskuwela. Pinakukumpleto ng ilang mga distrito ng paaralan sa mga magulang ang isang HLS bago magsimula ang mga klase, at pagkatapos ay isinasailalim sa mga pagsusulat ang mga estudyanteng PHLOTE sa loob ng isang linggo mula sa simula ng mga klase upang mabawasan ang pagkaantalang dulot ng mga posibleng pagbabago sa paglalagay ng mga estudyanteng EL.

Kasama sa ilang mga halimbawa ng kapag natukoy ng mga Kagawaran ang mga problema sa pagsunod sa mga bahagi ng pagkilala at pagsusuri ng mga estudyanteng EL ay kapag ang mga distrito ng paaralan ay: (1) walang ginagamit na proseso upang makilala sa simula ang pangunahing wika o wika sa tahanan ng lahat ng nakatalang estudyante; (2) gumagamit ng isang paraan ng pagkilala, gaya ng isang hindi magandang HLS, na bigo sa pagkilala ng maraming posibleng estudyanteng EL; (3) hindi sinusuri ang kahusayan sa wikang Ingles ng lahat ng estudyanteng PHLOTE, na nagreresulta sa hindi pagkilala sa lahat ng estudyanteng EL; (4) ipinagpapaliban ang pagsusuri ng mga pumapasok na estudyanteng PHLOTE sa isang paraan na nagreresulta sa pagkakait ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika; o (5) hindi tinitiyak ang kakayahan ng mga estudyanteng PHLOTE sa lahat ng apat na saklaw (*halimbawa*, sinusuri

---

³³ *Tingnan 1991 Gabay ng OCR; Rios*, 480 F. Supp. sa 23-24 (ang pagtuklas na ang programang bilingguwal ng isang distrito ng paaralan ay lumalabag sa Titulo VI at sa EEOA sa maraming bahagi kabilang ang pagkilala sa mga estudyanteng EL sa pamamagitan ng pagsusuri ng mga kakayahan sa pakikinig at bokabularyo ngunit “hindi sa [pag]sukat ng kanilang mga kakayahan sa pagbabasa o pagsusulat sa Ingles” at ipinaliliwanag na “may obligasyon ang distrito na kilalanin ang mga batang kailangan ng bilingual na edukasyon sa pamamagitan ng paggamit ng mga pagsusuring walang kinikilingan at pinatunayan na ginawa ng mga may-kayang tauhan”); *Keyes*, 576 F. Supp. at 1518-19 (na nagpapakita na “ang diin sa pagkakamit ng mga kakayahan sa pagsasalita ng Ingles para sa mga estudyanteng LEP ay isa pang dahilan ng pagkabalisa” dahil “ang mga kakayahan sa pagbabasa at pagsusulat ay mahalaga din... [upang] maging pare-pareho ang paglahok”); *tingnan din* 20 U.S.C. § 7801(25) (na nag-uuri bilang LEP sa ilalim ng ESEA ang mga estudyanteng isinilang sa labas ng U.S. o na hindi mga katutubong nagsasalita ng Ingles at “nahihirapan magsalita, magbasa, magsulat, o intindihin ang wikang Ingles”), § 1401(18) (pareho para sa IDEA); *Notice of Final Interpretations for Title III of the Elementary and Secondary Education Act of 1965 (ESEA), as amended by the No Child Left Behind Act of 2001*, 73 Fed. Reg. 61831 (Oct. 17, 2008) (na mula ngayon “2008 NOI for Title III”); 34 C.F.R. § 200.6(b)(3)(i).

³⁴ Para sa mga layunin ng dokumentong ito, ang “pakikinig” at “pag-unawa” ay mga katagang singkahulugan. Madalas natukoy ng Kongreso ang “pakikinig” bilang isa sa mga “apat na kilalang saklaw.” 20 U.S.C. § 6823(b)(2) (Titulo III); *tingnan din id.* § 6841(d)(1) (Titulo III). *Subalit tingnan id.* §§ 6826(d)(4) (Titulo III) (“unawain”), 7801(25) (“pag-iintindi”). Gayundin, tinukoy ng ED ang saklaw bilang “pakikinig” sa marami pang mas bagong dokumento tungkol sa mga estudyanteng EL. *Tingnan, halimbawa*, 2008 NOI para sa Titulo III, 73 Fed. Reg. 61828, 61829 n.5 (Oct. 17, 2008); 34 C.F.R. § 200.6(b)(3)(i). Sa kabilang dako, matagal nang nagamit ng OCR ang katagang “pag-uunawa” upang mailarawan ang saklaw na inilarawan sa teksto bilang “pakikinig.”

lamang ang larangan ng pakikinig at pagsasalita ng mga estudyante at bilang resulta maraming mga estudyanteng EL ang hindi nasusuri).

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, higit sa iba pang mga bagay, kung:

- ✓ *May ginagamit na mga pamamaraan ang mga distrito ng paaralan upang makilala nang wasto ang mga estudyanteng EL sa isang paraan na nasa oras, balido, at maaasahan, nang sa ganoon mabibigyan sila ng pagkakataong lumahok nang makabuluhan at patas sa mga programang pang-edukasyon ng distrito; at*
- ✓ *Kapag inutos ng mga SEA ang paraan kung paano kikilalanin at/o susuriin ng mga distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL, natutugunan ng pamamaraan na inaatas ng Estado ang mga kinakailangan na inilarawan sa bahaging ito.*

B. Pagbibigay sa mga Estudyanteng EL ng Isang Programang Nagbibigay ng Tulong sa Wika

Kapag kinilala ang mga estudyanteng EL batay sa isang balido at maaasahang pagsusulit para sa ELP , kailangan silang bigyan ng mga distrito ng paaralan ng mga naaangkop na serbisyo na nagbibigay ng tulong sa wika. Kailangan mahusay ang pagtuturo ng mga serbisyo o programag nagbibigay ng tulong sa wika para sa mga estudyanteng EL sa teorya at mabisa sa pagsasagawa; gayunpaman, ang mga batas ng mga karapatang sibil ay hindi hinihiling ang anumang partikular na programa o paraan ng pagtuturo para sa mga estudyanteng EL.³⁵ Ang mga estudyante sa mga

---

³⁵ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1009-10. Tingnan ang mga karaniwang programa ng EL para matuto ng Ingles na itinuturing na mahusay sa edukasyon sa teoryang nasa ilalim ng unang bahagi ng *Castañeda*:

- Ang Ingles bilang Pangalawang Wika (English as a Second Language, ESL), kilala rin ilang Pagpapahusay ng Wikang Ingles (English Language Development, ELD), ay isang programa ng mga paraan, pamamaraan, at espesyal na curriculum na ginawa upang malinaw na turuan mga estudyanteng EL tungkol sa wikang Ingles, kasama ang akademikong bokabularyo na kinakailangan upang ma-access ang pagtuturo ng nilalaman, at upang mabuo ang kanilang kahusayan sa wikang Ingles sa lahat ng apat na bahagi ng wika (*iyon ay*, sa pagsasalita, pakikinig, pagbabasa, at pagsusulat). Ang pagtuturo ng ESL ay karaniwang nasa Ingles na gumagamit ng kaunting (mga) pangunahing wika ng mga estudyanteng EL .
- Ang Structured English Immersion (SEI) ay isang programang ginawa upang magbahagi ng mga kakayahan sa wikang Ingles para makalipat at makausad ang estudyanteng EL sa silid-aralan na nasa Ingles lang ang nilalaman. Ang lahat ng pagtuturo sa isang programa na may immersion na estratehiya ay nasa Ingles. Ang mga guro ay may espesyal na pagsasanay sa pagtugon sa mga pangangailangan ng mga estudyanteng EL (*hal.*, credential sa pagtuturo ng ESL at/o pagsasanay sa SEI), at nagpakita ng matibay na mga kakayahan sa pagsusulong ng mga estratehiya sa ELD at SEI para tiyakin na may access sa nilalaman ang mga estudyanteng EL.
- Ang Transitional Bilingual Education (TBE), kilala rin bilang maagang pag-alis sa bilingguwal na edukasyon, ay isang programa na gumagamit ng pangunahing wika ng estudyante sa pagtuturo. Pinapanatili at pinapaunlad ng programa ang mga kakayahan sa pangunahing wika habang nagpapakilala, nagpapanatili, at bumubuo ng mga kakayahan sa Ingles. Ang pangunahing layunin ng isang TBE na programa ay upang mapadali ang paglipat ng estudyanteng EL sa isang programa ng pagtuturo na nasa Ingles lahat, habang nakakakuha ng pagtuturo ng subject na pang-akademya ang estudyante sa pangunahing wika sa lawak na kinakailangan.

programa para sa EL ay kailangan makatanggap ng naaangkop na serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika hanggang maging mahusay sila sa Ingles at makabuluhan silang makakalahok sa mga programang pang-edukasyon ng distrito nang hindi kailangan ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika.

Ang mga programa para sa EL ay kailangang idisenyo at makatwirang tantiyahin upang makamit ng mga estudyanteng EL ang parehong kahusayan sa Ingles at patas na paglahok sa karaniwang programa ng pagtuturo sa loob ng makatwirang na haba ng panahon.³⁶ Kailangan isaalang-alang ang antas ng kahusayan sa Ingles, baitang, at natapos sa edukasyon ng bawat estudyanteng EL, gayundin ang kanyang kinagisnang wika para sa mga bilingguwal na programa, upang matiyak kung aling mga serbisyo ng programa ang naaangkop para sa mga estudyanteng EL. Halimbawa, nakapagdisenyo ang ilang mga distrito ng paaralan ng mga programa upang matugunan ang mga natatanging pangangailangan ng mga estudyanteng EL kung saan ang kanilang pormal na edukasyon ay naantala sa kanilang bansang pinanggalingan (marahil dahil sa kinailangan lumipat, digmaan, sakit, taggutom, o iba pang mga sitwasyon na nagresulta sa nalaktawang pagtuturong pang-edukasyon). Upang makapagbigay ng naaangkop at sapat na mga serbisyo ng programa para sa EL batay sa mga pangangailangan ng bawat estudyanteng EL, at upang maging madali ang paglipat mula sa ganoong mga serbisyo sa loob ng makatwirang panahon, kadalasan ang isang distrito ng paaralan ay kakailanganing magbigay ng mas maraming serbisyo sa EL para sa mga estudyanteng EL na pinaka hindi mahusay sa Ingles kaysa sa mga estudyanteng EL na mas mahusay sa Ingles. Dagdag pa rito, ang mga distrito ay dapat magbigay ng mga serbisyo para sa Pagpapaunlad ng Wikang Ingles (English Language Development , ELD)/Ingles bilang Pangalawang Wika (English as a Second Language, ESL) na inilaan para sa mga estudyanteng EL na nasa pareho o maihalalintulad na mga antas ng ELP upang matiyak na ang mga serbisyong ito ay nilalayan at naaangkop sa kanilang mga antas ng ELP.

- Halimbawa 2: Maaaring makuha ng isang estudyanteng EL na nasa beginner-level sa isang programa ng transitional bilingual education (TBE) na ang pangunahing wika ay Espanyol ang 80 porsiyento ng kanyang pangunahing pagtuturo sa Espanyol at dalawang klase sa ESL bawat araw. Habang nadadagdagan ang kanyang kahusayan sa Ingles tungo sa isang intermediate level, maaaring bawasan ng distrito ang porsiyento ng pangunahing pagtuturo na kanyang natatanggap sa Espanyol sa pamamagitan ng paglipat

-
- Ang Programa ng Dalawang Wika, kilala rin bilang dalawang paraan o pagpapaunlad, ay isang bilingguwal na programa kung saan ang layunin ay para makabuo ang mga estudyante ng kakayahan sa dalawang wika sa pamamagitan ng pagtanggap ng pagtuturo sa Ingles at isa pang wika sa isang silid-aralan na karaniwang binubuo ng kalahating nagsasalita ng Ingles at kalahating nagsasalita ng pangunahing wika ng ibang wika.

Sa mga distrito ng paaralan o mga paaralan kung saan ang kaunti ang bilang ng mga estudyanteng EL, kailangan pa rin makatanggap ang mga estudyanteng EL ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika; gayunpaman, maaaring hindi masyadong pormal ang programa ng EL. Ang mga karagdagang programa ng EL na hindi binanggit sa itaas ay maaari rin tumugon sa mga hinihiling ng mga karapatang sibil.

³⁶ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1011.

sa kanya sa klase sa Espanyol na iisa ang nilalaman, isang klase sa ESL, at sheltered content classes³⁷ kasama ng mga estudyanteng EL at hindi EL.³⁸

- Halimbawa 3: Ang isang EL student na nasa beginner-level ay maaaring makatanggap ng dalawang klase sa pagtuturo para sa ELD bawat araw, sheltered content classes (mga klase upang turuan ang isang partikular na grupo ng mga estudyante) sa araling panlipunan at sining ng wika na para lamang sa EL, at sheltered content classes sa matematika at agham kasama ang parehong mga estudyanteng EL at hindi EL. Habang nadadagdagan ang kanyang kahusaysan sa Ingles tungo sa high intermediate level, ililipat siya sa isang pang-araw-araw na klase sa ELD na nakatuon sa kanyang kakulangan sa kahusayan sa Ingles sa pagsusulat, at sheltered content classes kasama ang mga estudyanteng EL at hindi EL.
- Halimbawa 4: Itatala ng isang distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL sa mataas na paaralan na may hanay ng mga antas ng kahusayan sa Ingles at mga taon ng pag-aaral sa programa para sa EL. Dahil kinikilala na may iba't-ibang pangangailangan ang iba't-ibang mga estudyanteng EL, gumagawa ang distrito ng mga klase ng ELD para sa mga estudyanteng EL lamang na tina-target nang naaangkop ang mga antas ng kahusayan sa Ingles ng mga estudyante at ang mga partikular na pangangailangan ng mga matagal nang estudyanteng EL. Ang mga kursong ito para sa ELD, na kinukuha ng mga estudyanteng EL bilang karagdagan sa grade-level na Ingles, ay dinisenyo upang magbigay ng mga serbisyo sa pagpapaunlad ng wika nang nagbibigay-diin sa advanced na bokabularyo sa akademya at pagsusulat hinggil sa pagpapaliwanag at pagbibigay ng impormasyon (expository writing). Makatanggap din ang mga estudyanteng EL ng pinagsamahang pagtuturo para sa ELD sa kanilang grade-level content classes mula sa mga gurong content-certified na sapat na sinanay sa ELD at mga pamamaraan ng

---

³⁷ Gumagamit ang gabay na ito ng salitang “mga sheltered content class” upang mangahulugang Sheltered English Instruction, na isang pamamaraan ng pagtuturo upang gawing maiintindihan ang pagtuturo ng akademya sa Ingles sa mga estudyanteng EL. Ang mga pamamaraan ng sheltered na pagtuturo ay tumutulong sa mga estudyanteng EL sa pagbuo ng kalalaman sa nilalaman ng baitang, mga kakayahang pang-akademya, at nadagdagan kahusayan sa Ingles. Sa mga sheltered content class, gumagamit ang mga guro ng malawak na hanay ng mga estratehiya sa pagtuturo upang gawing maiintindihan ang mga nilalaman (*hal.*, matematika, agham, araling panlipunan) sa mga estudyanteng EL habang isinusulong ang kanilang pag-unlad sa wikang Ingles (*hal.*, *pag-uungay ng bagong nilalaman sa nalalaman na ng estudyante*, *scaffolding (pamamaraan ng pagtuturo)*, *nagtutulungang pag-aaral*, at *mga visual aid*).

³⁸ Gumagamit ang gabay na ito ng salitang “mga estudyanteng hindi EL” upang mangahulugan sa parehong “dating mga estudyanteng EL” at “kailanman ay hindi naging estudyanteng EL”. Ang mga “Dating estudyanteng EL” ay ang mga kinilala bilang EL o nakatala sa isang programa ng EL, ngunit natugunan ang pamantayan ng katayuang pagtatapos sa EL. Kasama sa grupong ito ang mga estudyanteng PHLOTE na nasuring “mahusay” sa Ingles sa tama at maaasahang pagsusuri – iyon ay, ang Initially Fluent English Proficient (IFEP). Ang mga estudyanteng kinilala bilang mga estudyanteng EL ngunit inalis sila ng mga magulang sa mga programa ng EL ay alinman sa mga estudyanteng “EL” o “mga dating EL” (depende kung natugunan nila ang mga pamantayan na kakailanganin para magkaroon sila ng katayuang nakatapos ng EL), hindi ang mga estudyanteng “kailanman ay hindi EL”.

pagtuturo sa pamamagitan ng pagsasama ng wika at pagtuturo ng mga subject (sheltering).

Kabilang sa mga halibawa ng kapag may natukoy na mga problema sa pagsunod ang mga Kagawaran ay kapag ang mga distrito ng paaralan: (1) ay hindi isinasama ang mga nag-aaral ng kindergarten, o mga estudyanteng EL na may mga salungat na iskedyul, mula sa kanilang programa para sa EL; (2) na dinadagdagan ang regular na pagtuturo gamit lamang ang mga aide na nagtu-tutor ng mga estudyanteng EL salungat sa mga guro na sapat na sinanay upang ibigay ang programa para sa EL; (3) ay nabigong mag-alok ng programa para sa EL sa isang partikular na subset ng mga estudyanteng EL, gaya ng mga estudyanteng may mga kapansanan o mga estudyanteng nagsasalita ng mga partikular na wika; (4) itinitigil ang pagbibigay ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika kapag ang mga estudyanteng EL ay nakakaabot sa mas matataas na antas ng kahusayan sa Ingles ngunit hindi pa naabot ang mga pamantayan ng pag-alis mula sa mga antas (kabilang ang kahusayan sa isang balido at maaasahang pagsusuri para sa ELP); o (5) ay nabigong tugunan ang mga pangangailangan ng mga estudyanteng EL na hindi nakagawa ng inaasahang progreso sa pag-aaral ng Ingles at hindi pa naabot ang mga pamantayan ng pag-alis sa kabila ng pagpapalawig ng pagkakatala sa programa para sa EL.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran bukod sa iba pang mga bagay, kung:

- ✓ *Binibigyan ng mga paaralan ang lahat ng estudyanteng EL ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika na tumutugon sa kanilang antas na kahusayan sa wikang Ingles at binibigyan sila ng patas na pagkakataong lumahok nang makabuluhan at patas sa mga programa ng distrito;*
- ✓ *Natutugunan ng bawat programang nagbibigay ng tulong sa wika para sa mga estudyanteng EL na ibinibigay ng isang distrito ng paaralan ang mga pamantayang Castañeda na inilarawan sa buong dokumentong ito; at*
- ✓ *Kapag inutos ng mga SEA ang paraan kung paano ibinibigay ng mga distrito ng paaralan ang EL programming, natutugunan ng mga kinakailangan na inaatas ng Estado ang mga pamantayan na inilarawan sa bahagi ng seksyon na ito.*

C. Pangangalap ng Tauhan at Pagsuporta sa isang Programa ng EL

May obligasyon ang mga distrito ng paaralan na magbigay ng mga tauhan at mga mapagkukunan na kinakailangan upang mabisang maipatupad ang kanilang mga piniling programa para sa EL. Kabilang sa obligasyong ito ang pagkakaroon ng mga lubhang kwalipikadong mga guro para magbigay ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika, mga sinanay na administrador na maaaring suriin ang mga gurong ito, at sapat at naaangkop na mga materyales para sa mga programa para sa EL.

Bilang pinakamababang kinakailangan, responsibilidad ng bawat distrito ng paaralan ang pagtiyak na mayroong sapat na dami ng mga guro para magturo sa mga estudyanteng EL at na pinagkadalubhasaan ng mga gurong ito ang mga kasanayan na kinakailangan upang mabisang makapagturo sa programa ng distrito para sa mga estudyanteng EL.³⁹ Kapag naitatag ang mga pormal na kwalipikasyon, *hal.*, humihiling ang SEA ng pahintulot o pagpapatunay upang magturo sa mga partikular na programa para sa EL, o sa pangkalahatan hinihiling ng isang distrito ng paaralan na matugunan ng mga guro nito sa iba pang mga subject ang mga pormal na kinakailangan, kailangan kumuha ang isang distrito ng paaralan ng mga gurong mayroon nang mga kinakailangang pormal na kwalipikasyon upang magturo sa mga estudyanteng EL o hilingin na sanayin ang mga gurong tauhan na nitoo magsumikap na makakuha ng mga kinakailangang pormal na kwalipikasyon at makakuha ng mga pormal na kwalipikasyon sa loob ng makatwirang panahon.

Gayunpaman, sa ilang mga pangyayari, ang mga pag-eendorso o iba pang mga kinakailangan ng SEA ay maaaring hindi sapat na mahigpit upang matiyak na mayroong mga kakayahan ang mga guro ng mga estudyanteng EL na na kinakailangan para maisagawa ang piniling programa ng distrito ng paaralan para sa EL. Halimbawa, sa *Castañeda*, isinaalang-alang ng SEA at ng distrito ng paaralan ang mga gurong kwalipikadong magturo sa isang bilingguwal na programa para sa EL kapag natapos nila ang isang partikular na 100-oras na pagsasanay, na ginawa upang magturo sa mga bilingguwal na pamamaraan ng pag-aaral at nagkaroon ng bokabularyo sa wikang Espanyol na may 700 salita. Dahil natuklasan na marami sa mga guro na nakatapos sa partikular na pagsasanay ay hindi nakakapagturo nang mahusay sa isang bilingguwal na programa sa Espanyol, inatas ng korte na pahusayin ng SEA at ng distrito ng paaralan ang pagsasanay para sa mga bilingguwal na guro at bumuo ng mga sapat na paraan para sa pagsusuri ng mga kwalipikasyon ng mga guro na nakatapos ng pagsasanay.⁴⁰

Gaya ng kinikilala ng *Castañeda*, ang mga SEA, sa pamamagitan ng kanilang gabay at mga pananagutan sa pagsubaybay, ay kailangan din mayroong gagamiting mga pamamaraan para sa pagtiyak na mayroong mga guro ang mga distrito na sapat na sinanay para isagawa ang kanilang mga programa para sa EL. Higit na totoo ito kapag hinihiling ng Estado ang paggawa ng

---

³⁹ Ang mga SEA na tumatanggap ng mga pondo ng Titulo I ng ESEA, na sa ngayon ay lahat ng SEA, ay kailangan tiyakin na ang lahat ng guro sa mga pangunahing subject sa akademya, kasama ang mga guro ng mga estudyanteng EL, ay “lubhang kwalipikado.” 20 U.S.C. § 6319(a). Ang pagiging ganap na kwalipikado ay nangangahulugang (1) mayroong kahit bachelor’s degree, (2) kumukuha ng kumpletong sertipikasyon o lisensya sa Estado, at (3) nagpapakita ng kakayahan sa paksa. *Id.* § 7801(23). Kung gagamit ng sheltered na paraan ng pagtuturo ang SEA o distrito ng paaralan para sa paglilingkod sa mga estudyanteng EL na may kasamang mga pangunahing subject sa sekondarya (hal., “matematika ng ESL” o “agham ng ESL”), kailangan may sapat na kasanayan ang guro sa mga pamamaraan ng pag-shelter, natutugunan ang anumang mga hinihiling ng Estado para sa mga guro ng EL, at lubhang kwalipikado rin sa Ingles. Dagdag pa rito, ang mga guro ng mga distrito ng paaralan na tumatanggap ng mga pondo sa ilalim ng Titulo III ay kailangan mahusay sa Ingles at anumang iba pang wikang ginagamit sa pagtuturo, kasama ang pagkakaroon ng kakayahan sa pagsulat at pagsasalita. *Tingnan ang id.* § 6826(c); *Castañeda*, 648 F.2d sa 1013 (paghiling sa mga sinanay at kwalipikadong guro na magbigay ng uri ng pagtuturo ng suporta sa wika na hinihiling ng (mga) piniling programa ng EL).

⁴⁰ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1005, 1013.

partikular na (mga) programa para sa EL. Halimbawa, kung humihiling ang Estado ng isang partikular na bilingguwal na programang pag-edukasyon, dapat tiyakin ng parehong SEA at mga distrito ng paaralan nito na sapat na sinanay ang mga guro at nang sa gayon mahusay nilang maipapatupad ang programa.⁴¹

May pananagutan din ang mga SEA at mga distrito ng paaralan na nagsasanay ng mga guro para sa EL na suriin kung sapat na hinahanada ng kanilang pagsasanay ang mga guro upang mahusay na maipapatupad ang programa para sa EL.⁴² Para matugunan ang obligasyon na ito, kailangan tiyakin ng mga distrito ng paaralan na ang mga administrador na sumusuri sa mga tauhan ng programa para sa EL ay sapat na sinanay upang mahusay nilang masuri kung ginagamit nang tama ng mga gurong ng EL ang pagsasanay sa silid-aralan at sapat na handa upang magturo na titiyakin na matagumpay na makakamit ng module ng programa para sa EL ang mga layunin nito sa edukasyon.⁴³

- Halimbawa 5: Nakatanggap ng mga reklamo ang SEA na ang mga guro na nakakuha ng pag-eendorso ng Estado para sa ESL ay walang mga kakayahan para sa mahusay na pagtuturo ng ESL. Bilang pagtugon sa mga reklamo, binigyan ng survey ng SEA ang mga gurong inindorso para sa ESL sa Estado at ang mga tagapangasiwa na sumuri sa kanila upang matukoy ang mga larangan kung saan nangangailangan ng karagdagang pagsasanay at suporta ang mga guro. Ang SEA ay bubuo ng mga karagdagang pagsasanay sa guro partikular sa mga natukoy na pangangailangan, hihilingin sa mga sinanay na guro na magbigay ng isang aralin para sa ESL bilang bahagi ng pagsusuri ng SEA kung pinagkadalubhasaan ng mga guro ang nilalaman ng pagsasanay, at magbibigay ng pagsasanay para sa mga administrador kung paano susuriin ang mga guro sa naaangkop na pagtuturo ng ESL.
- Halimbawa 6: Dahil ang isang distrito ng paaralan ay kulang sa mga punong-guro na mayroong mga kredensiyal mula sa Estado para sa bilingguwal upang masuri ang mga guro ng mga bilingguwal na klase nito, gumagamit ang distrito ng paaralan ng mga district-level na administrador na mayroong kredensiyal bilang bilingguwal upang

---

⁴¹ *Id.* sa 1012-13 (inuutusan ang hukuman ng distrito na “hilingin sa parehong [Estado at distrito ng paaralan] na gumawa ng isang pinahusay na programa ng pagbibigay ng serbisyo ng pagsasanay [para sa mga bilingguwal na guro] at sapat na pamamaraan ng pagsusuri upang masuri ang mga kwalipikasyon ng mga gurong kumukumpleto ng programang ito”); *Castañeda laban kay Pickard*, 781 F.2d 456, 470-72 (5th Cir. 1986) (pagsusuri sa mga pagbabago ng Estado at distrito at paghahanap ng mga gurong may sapat na kasanayan); *tingnan rin ang mga binanggit na tala sa itaas na 9,12,14 & 15.*

⁴² *Castañeda*, 648 F.2d sa 1012-13.

⁴³ Para maisagawa nang mahusay ang programa ng EL, kailangan mayroong makabuluhang pagsusuri kung kwalipikado ang mga gurong nagbibigay ng programa na magbigay nito. *Tingnan ang Castañeda*, 648 F.2d sa 1013. Kasama ditto ang pagtiyak na kwalipikadong magturo ang mga inatasan sa pagsusuri ng mga gurong nagtuturo ng programa ng EL, gaya ng mga punong-guro. *Tingnan ang Rios*, 480 F. Karagdagan sa 18, 23-24 (nilabag ng bilingguwal na programa ng distrito ang EEOA batay sa mga nalaman kasama ang paggamit ng mga administrador na hindi bilingguwal at kulang sa may kaugnayang pagsasanay upang masuri ang mga bilingguwal na guro).

samahan sa mga pagsusuri ng bilingguwal na silid-aralan ang mga punong-guro na nagasalita lamang ng Ingles.

- Halimbawa 7: Ang isang distrito ng paaralan na mayroong isang programa ng Nakabalangkas na Pagtuturo ng Ingles (Structured English Immersion), na binubuo ng ESL at sheltered content na pagtuturo, ay kulang sa mga kwalipikado at lisensyadong guro ng ESL para magbigay ng mga serbisyo para sa ESL, o kaya kulang sa mga kwalipikadong guro na sinanay nang sapat para sa shelter content para sa mga estudyanteng EL. Gagawa ang distrito ng paaralan ng in-service training sa mga pamamaraan ng sheltering, hihilingin sa lahat ng guro para sa core content na matagumpay na kumpletuhin ang pagsasanay sa loob ng dalawang taon, at hihilingin sa sangkapat ng mga bagong kuha nito sa trabaho na kumuha ng lisensya para sa ESL sa loob ng dalawang taon mula sa petsa ng pagkuha sa kanila.

Dagdag pa sa pagbibigay ng mga kwalipikadong guro, kailangan din bigyan ng mga distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL ng sapat na mga mapagkukunan at, kung naaangkop, kwalipikadong tauhan para sa suporta. Halimbawa, karapat-dapat tumanggap ang mga estudyanteng EL ng mga naaangkop na materyales sa pagtuturo sa programa para sa EL, kasama ang sapat na dami ng mga materyales para sa pagpapahusay sa wikang Ingles na makukuha sa naaangkop na antas ng kahusayan sa Ingles at baitang (grade level) at naaangkop ng mga bilingguwal na materyales para sa mga bilingguwal na programa. Kung malalaman ng mga Kagawaran na hindi sapat ang mga materyales ng distrito ng paaralan at/o hindi naaangkop para sa mga estudyanteng EL nito, inaasahan ng mga Kagawaran sa distrito na kumuha ng sapat at naaangkop na mga materyales sa napapanahong paraan.

Ang mga paraprofessional (katulong ng isang propesyonal), aide, o tutor ay hindi maaaring ipalit sa mga kwalipikadong guro at maaari lang gamitin pansamantala habang ang distrito ng paaralan ay kumukuha, nagsasanay, o dili kaya’y kumuha ng mga sapat na kwalipikadong guro upang maglingkod sa mga estudyanteng EL nito.⁴⁴ At kung ang gagamit ng mga paraprofessional ang isang distrito ng paaralan upang mabigyan ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika ang mga estudyanteng EL na dumaragdag sa mga ibinigay ng mga kwalipikadong guro, maaari itong gamitin kung sinanay ang paraprofessional na magbigay ng mga serbisyo sa mga estudyanteng EL at magtuturo sa ilalim ng direktang pamamahala ng isang kwalipikadong guro.⁴⁵

Kasama sa ilang halimbawa kung saan may nakitang mga problema sa pagsunod ang mga Kagawaran sa pagkuha ng mga tauhan at pagtutustos ng mga pangangailangan para sa isang programa para sa EL ay kapag ang mga distrito ng paaralan ay: (1) nag-aalok ng mga serbisyong

---

⁴⁴ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1013 (ipinapaliwanag na hindi maaaring palitan ng mga bilingguwal na aide ang mga bilingguwal na guro at maaari lamang gamitin bilang pansamantalang pamamaraan habang nagsusumikap mabuti ang distrito na makakuha ng sapat na bilang ng mga kwalipikadong bilingguwal na guro sa loob ng makatwirang panahon).

⁴⁵ 20 U.S.C. § 6319(c)-(g).

nagbibigay ng tulong sa wika batay sa mga antas ng tauhan at pagkakaroon ng guro, sa halip na sa pangangailangan ng estudyante; (2) gumagamit ng mga karaniwang guro, paraprofesional, o mga tutor sa halip na mga ganap na kwalipikadong guro para sa ESL para sa pagtuturo ng ESL; o (3) nagbibigay ng hindi sapat na pagsasanay sa mga guro sa pangkalahatang edukasyon na nagtuturo ng pangunahing nilalaman sa mga estudyanteng EL.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, bukod sa iba pang mga bagay, kung:

- ✓ *Nagbibigay ang mga distrito ng paaralan ng mga kwalipikadong tauhan at sapat na mga mapagkukunan, kabilang ang mga sapat at naaangkop na materyales, upang mabisang maipatupad ang kanilang piniling programa, at kung kulang sila ng alinman sa mga ito, gumagawa sila ng mga mabisang hakbang upang makuha ang mga ito sa loob ng makatwirang panahon;*
- ✓ *Regular at sapat na sinusuri ng mga distrito ng paaralan kung natugunan ng mga guro ng programa para sa EL ang mga hinihiling para sa kinakailangang pagsasanay, at kung hindi, titiyakin na natutugunan nila ito nang nasa oras;*
- ✓ *Sapat na hinahanda ng mga kinakailangan sa pagsasanay ng isang distrito ng paaralan ang mga guro at administrador ng programa nito para sa EL upang mabisang maipatupad ang programa ng distrito at magbigay ng karagdagang pagsasanay kapag kailangan; at*
- ✓ *Tinitiyak ng mga SEA, sa pamamagitan ng gabay, pagsubaybay, at pagsusuri, na ang mga distrito ng paaralan ay may mga kwalipikadong guro para magbigay ng mga programang EL sa lahat ng estudyanteng EL.*

D. Pagbibigay ng Makabuluhang Access sa Lahat ng Curricular at Extracurricular na Programa

Upang patas at makabuluhang makalahok sa mga programa ng pagtuturo, ang mga estudyanteng EL ay kailangan magkaroon ng kahusayan sa Ingles at mabawi ang anumang mga pagkukulang na maaari nilang matamo sa iba pang mga bahagi ng curriculum bilang resulta ng paggugol ng karagdagang oras sa ELD.⁴⁶ Kaya, ang mga SEA at mga distrito ng paaralan ay parehong may dalawang obligasyon para magbigay sa mga estudyanteng EL ng mga programang nagbibigay ng tulong sa wika, gayundin ng tulong sa iba pang mga bahagi ng curriculum kung saan ang kanilang patas na paglahok ay maaaring napahina ng mga kakulangan sa akademiko na natamo habang nag-aaral sila ng Ingles.⁴⁷ Inaatas ng dalawang obligasyon na ito sa mga distrito ng paaralan at mga SEA na gumawa at magpatupad ng mga programa para sa EL na makatwirang

---

⁴⁶ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1011.

⁴⁷ *Id.*; tingnan rin ang mga binanggit na tala sa itaas na 9, 12, 14, & 15.

ginawa upang pahintulutan ang mga estudyanteng EL na parehong magtamo ng kahusayan sa Ingles at patas na paglahok sa karaniwang programa ng edukasyon sa loob ng makatwirang panahon.⁴⁸

Dagdag pa sa pagtiyak na ang mga estudyanteng EL ay may access sa pangunahing curriculum, kailangan bigyan ng mga SEA at mga distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL ng patas na pagkakataong lumahok nang makabuluhan sa lahat ng programa at aktibidad ng SEA o distrito ng paaralan—maging curricular, co-curricular, o extracurricular.⁴⁹ Kabilang sa ganoong mga programa at aktibidad ang mga programa ng pre-kindergarten, mga magnet program, mga programa para sa trabaho at teknikal na edukasyon, mga serbisyo sa pagpapayo, mga kurso para sa Advanced Placement at International Baccalaureate, mga programa para sa gifted aprogram talentado, pagkakataong mag-aral nang online at malayo, performing and visual arts, atletiko, at mga extracurricular na aktibidad gaya ng mga club at honor society.

1. Pangunahing Curriculum

Sa haba ng kanilang pag-aaral mula sa pagpapatala hanggang sa pagtatapos, may karapatan ang mga estudyanteng EL sa edukasyon ng distrito ng paaralan sa pangunahing curriculum (*halimbawa*, pagbabasa/mga sining ng wika, matematika, agham, at araling panlipunan). Kabilang dito ang patas na access sa mga pasilidad ng paaralan, gaya ng computer, mga laboratoryo para sa agham at iba pang mga laboratoryo o pasilidad, upang matiyak na ang mga estudyanteng EL ay makabuluhang nakakalahok sa mga programang pang-edukasyon. Ang makabuluhang access sa pangunahing curriculum ay isang mahalagang bahagi ng pagtiyak na nakakakuha ang mga estudyanteng EL ng mga kasangkapang kailangan upang magtagumpay sa mga silid-aralan para sa pangkalahatang edukasyon sa loob ng makatwirang panahon.

Ang isang paraan upang matupad ang obligasyon na ito ay magbigay ng ganap na access sa pangunahing curriculum na naaangkop sa baitang mula sa simula ng programa para sa EL habang gumagamit ng mga naaangkop na estratehiya na nagbibigay ng tulong sa wika sa pangunahing pagtuturo upang makabuluhang makalahok ang mga estudyanteng EL habang natututo sila ng Ingles. Gayunpaman, sa pag-akma ng pagtuturo para sa mga estudyanteng EL, kailangan tiyakin ng mga distrito ng paaralan na ang kanilang pagtuturo (*hal.*, bilingguwal na mga klase o mga sheltered content class) ay hindi gumagamit ng curriculum na hindi mabisa na maaaring mag-iwan ng kakulangan sa akademya ng mga estudyanteng EL kapag lumipat sila sa mga silid-aralan para sa pangkalahatang edukasyon mula sa mga programa para sa EL. Ang ganoong natatanging pagtuturo ay kailangan idisenyo upang matugunan ng mga estudyanteng EL ang mga pamantayan para sa baitang sa loob ng makatwirang panahon. Dapat din ilagay ng mga distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL sa mga baitang na naaangkop sa edad, nang

---

⁴⁸ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1011; *tingnan rin ang mga binanggit na tala sa itaas na 9, 12, 14, & 15.*

⁴⁹ 34 C.F.R. § 100.1-.2; 20 U.S.C. § 1703(f).

sa ganoon magkakaroon sila ng makabuluhang access sa mga curriculum na naaangkop sa kanilang edad at sa isang patas na pagkakataong makapagtapos.⁵⁰

- Halimbawa 8: Sa isang transitional bilingual program, ang isang estudyanteng EL na tinuturuan ng matematika sa Espanyol ay dapat may access sa parehong curriculum sa matematika na ginagamit ng iba pang mga estudyanteng hindi EL na nasa mga silid-aralan para sa pangkalahatang edukasyon. Katulad nito, ang isang klase sa agham na gumagamit ng sheltered instruction para sa mga estudyanteng EL ay dapat magbigay ng parehong nilalaman at parehong access sa mga laboratoryo katulad ng sa klase para sa pangkalahatang edukasyon. At habang ang isang estudyanteng EL sa ika-siyam na baitang na may naantalang pormal na edukasyon ay maaaring nangangailangan ng partikular na tulong sa matematika upang makahabol sa kanyang curriculum sa matematika na naaangkop sa baitang, ang kanyang programa para sa EL ay dapat magbigay ng access sa curriculum na iyon at hindi dapat limitahan sa sa isang curriculum sa matematika na para sa baitang sa elementarya.

Bilang alternatibo, maaaring gumamit ang mga distrito ng paaralan ng isang curriculum na pansamantalang nagbibigay-diing matuto ng wikang Ingles kaysa iba pang mga subject, sa kondisyong ang anumang pang-akademiyang pagkukulang sa mga iba pang mga subject ay maaayos sa loob ng isang makatwirang panahon.⁵¹ Kung pipiliin ng mga distrito na pansamantalang bigyang-diin na matuto ng wikang Ingles, mananatili ang kanilang obligasyong sukatin ang progreso ng mga estudyanteng EL sa mga pangunahing subject upang masuri kung nagtatamo sila ng mga kakulangan sa akademya at upang magbigay ng nararapat na tulong upang maramedyuhan ang mga kakulangan sa mga larangan ng nilalaman na natamo habang mas nakatuon sa pag-aaral ng Ingles ang mga estudyanteng EL.⁵² Upang matiyak na makakahabol

---

⁵⁰ Kinikilala ng mga Kagawaran na ang mga estudyanteng may naantalang pormal na edukasyon (mga estudyanteng SIFE), lalo na sa mga mas mataas na baitang, ay maaaring mas mababa sa grade-level sa ilan o lahat ng subject kapag pumasok sila sa isang distrito ng paaralan, at na ang ilan sa mga distrito ng paaralan ay nagbibigay ng naaangkop na mga programang may espesyalidad upang matugunan ang kanilang mga pangangailangan. Hindi ipagpapalagay ng mga Kagawaran na ang mga ganoong programa ay nagbibigay ng hindi naaangkop na nilalaman ng pagtuturo na may bawas na kalidad kung saan naaangkop ang programa sa edad, ang nilalaman ng pagtuturo ay may kaugnayan sa pangunahing curriculum at may taglay na credit para sa mga kinakailangan para magtapos o ma-promote, at ang mga estudyanteng SIFE ay mayroong pagkakataong matugunan ang mga pamantayan ng baitang sa loob ng makatwirang panahon. Gayunpaman, hindi magiging naaangkop para sa distrito na ilagay ang mga estudyanteng SIFE na nasa edad ng high school sa mga pamantayan ayon sa baitang at mga kinakailangan para makapagtapos sa loob ng makatwirang panahon at ang paglalagay ay hindi magiging angkop sa edad.

⁵¹ *Tingnan ang Castañeda*, 648 F.2d at 1011 (“[Isang] curriculum, sa maagang bahagi ng karera sa paaralan ng [mga estudyanteng EL], na mayroong pagsulong sa kahusayang bumasa’t sumulat sa Ingles, bilang pangunahin nitong layunin... [ay pinahihintulutan] kahit na ang resulta ng nasabing programa ay isang pansamantalang sakripisyong matutuo sa ibang larangan sa panahong ito” sa kondisyong “makakagawa ng pagkilos para sa pag-aayos upang mapaglambasan ang mga kakulangan sa akademya” sa panahon ng paglahok sa curriculum na ito sa mga paraan na nagpapahintulot sa “patas na paglahok ng mga estudyante sa regular na programa ng edukasyon.”..”).

⁵² *Tingnan ang id.* sa 1011-14 (kinikilala nito na maaaring piliin ng mga distrito ng paaralan na “magtuon [] muna sa pagpapahusay ng mga kakayahan sa wikang Ingles at pagkatapos sa kalaunan ay magbiga[y]... sa mga estudyante

ang mga estudyanteng EL sa mga pangunahing larangan na iyon sa loob ng makatwirang panahon, ang ganoong mga distrito ay dapat magbigay ng mga may bayad at karagdagang serbisyo upang maayos ang mga kakulangan sa akademya na maaaring nabuo habang nakatuon sa pagtamong matuto ng wikang Ingles. Katulad nito, kailangang siguruhin ng mga SEA sa pamamagitan ng paggabay at pagsubaybay na ginawa ang mga programa ng mga distrito ng paaralan para sa EL (inutos man o hindi ng Estado) upang lumahok ang mga estudyanteng EL sa pangunahing curriculum sa parehong paraan sa loob ng makatwirang panahon at na naayos ng mga distrito ng paaralan ang anumang mga kakulangan sa akademya nang nasa oras na nagreresulta mula sa pagtuon na matuto ng wikang Ingles.⁵³

Upang makatwirang maisagawa ang isang programa para sa EL upang matiyak na nakakakuha ang mga estudyanteng EL ng patas na paglahok sa karaniwang programa ng edukasyon sa loob ng makatwirang panahon, kung pumasok ang isang estudyanteng EL sa ika-siyam na baitang na mayroong beginner-level na kakayahan sa Ingles, dapat mag-alok ang distrito ng paaralan ng mga serbisyo para sa EL na makakatulong sa kanyang makakuha ng karaniwang high-school diploma sa loob ng apat na taon.⁵⁴ Dagdag pa rito, ang mga estudyanteng EL sa high school, gaya ng kanilang mga kasama na kailanman ay hindi EL, ay kailangan magkaroon ng pagkakataong maging mas mahusay upang matugunan ang mga kinakailangan upang makapasok sa kolehiyo. Halimbawa, kailangan tiyakin ng isang distrito ng paaralan na walang mga hadlang sa disenyo ng programang pang-akademya nito na pipigilan ang mga estudyanteng EL na papasok sa high school na may beginner-level na kakayahan sa Ingles na makapagtapos nang nasa oras nang may mga kinakailangan bago pumasok sa kolehiyo.

Upang matupad ang kanilang obligasyon na magdisenyo at magpatupad ng mga programa para sa EL na makakatulong sa mga estudyanteng EL na magtamo ng kahusayan sa Ingles at patas na makalahok sa karaniwang programa ng edukasyon, kailangan gumamit ang mga distrito ng paaralan ng naaangkop at maaasahang mga pamamaraan sa pagsusuri at pagsubok na pinatunayan upang masukat ang kakayahan sa wikang Ingles ng mga estudyanteng EL at ang kaalaman sa pangunahing curriculum. Sa pamamagitan lamang ng pagsukat sa progreso ng mga estudyanteng EL sa pangunahing curriculum habang nasa programa para sa EL matitiyak ng mga distrito na hindi nagkakaroon ng mga “hindi maaayos na mga kakulangan sa akademya” ang mga

---

ng may bayad at karagdagang edukasyon upang maayos ang mga kakulangan sa ibang larangan na maaari silang umunlad sa panahong ito” “basta’t gagawa ang mga paaralan ng mga programa na makatwirang aayusin upang pahintulutan ang mga estudyante na makakuha ng patas na paglahok sa karaniwang programa ng edukasyon sa loob ng makatwirang haba ng panahon pagkatapos nilang pumasok sa sistema ng paaralan.”).

⁵³ *Tingnan ang mga tala sa itaas na 9, 12, 14 & 15; tingnan rin ang 20 U.S.C. § 6841 (Hinihiling ng Titulo III sa mga LEA na magbigay sa mga SEA sa pagtatapos ng taon ng eskuwela ng pagsusuri kasama ang, higit pa sa ibang mga bagay, ang dami at porsiyento ng mga bata sa mga programa at mga aktibidad na kumukuha ng kahusayan sa Ingles).*

⁵⁴ *Tingnan ang Castañeda, 648 F.2d sa 1011 (hinihiling sa mga distrito na “gumawa ng mga programa na makatwirang isasagawa upang pahinulutan ang mga estudyanteng [EL] na matamo ang patas na paglahok sa karaniwang programa ng edukasyon sa loob ng makatwirang haba ng panahon pagkatapos nilang pumasok sa sistema ng paaralan”).*

estudyante.⁵⁵ Kung ang mga estudyanteng EL ay tinuturuan ng isang subject sa pangunahing nilalaman sa kanilang pangunahing wika, ang mga pagsusuri ng paaralan sa kanilang kaalaman sa larangan ng nilalaman na iyon ay kailangan may kasamang pagsusulit sa kanilang pangunahing wika.⁵⁶

- Halimbawa 9: Mayroong programa ng Structured English Immersion (SEI) ang isang distrito, kung saan natatanggap lang ng 20 porsiyento ng mga estudyanteng EL nito ang bahagi lang ng kanilang mga curriculum ng K-3 sa araling panlipunan at agham sa kanilang mga masusing ESL na kurso habang natatanggap ng 80 porsiyento ng mga estudyanteng EL ang kanilang buong grade-level na mga curriculum sa agham at araling panlipunan sa mga sheltered class kasama ang mga estudyanteng hindi EL. Natuklasan ng distrito na ang pagganap ng 20 porsiyento ay hindi kasing husay ng 80 porsiyento sa mga pagsusuri ng ikatlong baitang sa araling panlipunan at agham o sa taunang ELP test. Dahil sa mga datos na ito, magbibigay ang distrito ng masusi at dagdag na pagtuturo sa agham at araling panlipunan sa araw ng eskuwela sa 20 porsiyento ng mga estudyanteng EL na hindi mahusay ang pagganap kapag nagsimula sila ng kanilang ika-apat na baitang. Para mas matugunan ang kanilang kakulangan sa akademya, ang kanilang klase sa itinalagang ESL ay isasama sa grade-level na mga libro ng agham at araling-panlipunan sa mga pagsasanay sa ESL na nakatuon sa mga larangan ng pagbabasa at pagsusulat. Aayusin rin ng distrito ang programa nito sa SEI at nang sa gayon kapag nakarating na ang mga estudyanteng EL na nasa K-3 baitang sa isang intermediate level na kahusayan sa Ingles, lilipat sila sa pangalawang klase ng ESL na kasama ang kaunting agham at araling panlipunan sa mga sheltered class ng kumpletong curriculum ng agham at araling panlipunan sa mga hindi estudyanteng EL.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, higit pa sa ibang mga bagay, kung:

- ✓ *Ang mga SEA at distrito ay nagdidisenyo at nagpapatupad ng mga programa ng EL na makatwirang isinaayos upang pahintulutan ang mga estudyanteng EL na parehong*

---

⁵⁵ *Id.* sa 1014.

⁵⁶ *Id.* (pagpapasya na hindi sapat na suriin ang mga estudyanteng EL sa isang bilingguwal na programa gamit lang ang mga achievement test sa wikang Ingles at na “[a]ng progreso ng . . . mga estudyante sa ibang larangan . . . ay dapat sukatin sa pamamagitan ng karaniwang pagsusulit sa kanilang sariling wika dahil walang ibang sapat na kagamitan para malaman ang progreso kaakibat ng kanilang mga katulad na nagasalita ng Ingles”). Ang mga SEA ay kailangan magbigay ng mga makatwirang tulong sa pagsusuring ibinibigay sa mga estudyanteng EL, kasama ang, sa lawak na maaari, ang pagbibigay ng mga pagsusuri sa wikang pinakamalamang magbubunga ng wastong datos sa nalalaman at magagawa ng mga estudyante sa mga bahagi ng nilalaman na pang-akademya. 20 U.S.C. § 6311(b)(3)(C)(ix)(III). Kailangan rin magsumikap ng mga SEA upang bumuo ng mga pagsusuring pang-akademya sa mga wika maliban sa Ingles na kinakailangan at hindi kaagad makukuha, *id.* § 6311(b)(6), at hindi maaaring ipagpaliban ng mga SEA ang pagsusuri sa mga estudyanteng EL sa pagbabasa/sining ng wika sa Ingles, *id.* § 6311(b)(3)(C)(x).

matamo ang kahusayan sa Ingles at patas na paglahok sa karaniwang programa ng edukasyon sa loob ng makatwirang panahon;

- ✓ *Ang mga SEA at mga distrito ay nagbibigay ng mga programa ng EL na tumitiyak na may access ang mga estudyanteng EL sa mga curriculum na naaangkop sa kanilang baitang upang matugunan nila ang mga kinakailangan para ma-promote at magtapos;*
- ✓ *Binibigyan ng mga SEA at distrito ang mga estudyanteng EL ng mga patas na pagkakataon na makabuluhang lumahok sa mga programa na may espesyalidad – maging curricular, co-curricular, o extracurricular; at*
- ✓ *Ang sekundaryang programa ng isang distrito ng paaralan ay nagtatatag ng daan para sa mga estudyanteng EL upang makatapos ng high school nang nasa oras at magkaroon ng patas na access sa mga programa ng mataas na antas at pagtuturo upang mahanda sila para sa kolehiyo at trabaho.*

2. Mga May Espesyalidad at Advanced na Kurso at Mga Programa

Hindi maaaring ihiwalay ng mga distrito ng paaralan ayon sa kategorya ang mga estudyanteng EL mula sa gifted at talented education (GATE) o iba pang mga programang may espesyalidad gaya ng Advanced Placement (AP), mga honor, o International Baccalaureate (IB) na mga kurso. Maliban kung ang isang partikular na programa ng GATE o advanced na kurso ay ipinapakitang nangangailangan ng kahusayan sa Ingles upang makalahok nang makabuluhan, kailangan tiyakin ng mga paaralan na hindi sasalain ng pagsusuri at mga pamamaraan ng pagsusulit para sa Gate o iba pang mga programang may espesyalidad ang mga estudyanteng EL dahil sa kanilang limitadong kahusayan sa Ingles.⁵⁷ Kung naniniwala ang isang distrito ng paaralan na mayroong katanggap-tanggap na dahilan ayon sa edukasyon para hilingin ang kahusayan sa Ingles sa isang partikular na GATE o iba pang advanced na programa, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran ang inaalok na paliwanag ng isang distrito ng paaralan upang masuri kung bumubuo ito sa isang katanggap-tanggap na dahilan ayon sa edukasyon at, kung mayroon, upang malaman kung maaaring gamitin ng isang paaralan ang katulad na mga mabisa at alternatibong patakaran o mga kasanayan na magkakaroon ng kaunting hindi magandang epekto sa mga estudyanteng EL..⁵⁸

- Halimbawa 10: Nagpapakita ang isang estudyanteng EL ng mataas na kakayahan sa matematika sa silid-aralan ngunit hindi masyadong mahusay ang pagganap sa mga diagnostic test sa wikang Ingles. Inirerekomenda ng guro sa matematika ng estudyante para sa gifted math program. Gumagamit ang paaralan ng ibang paraan ng pagsusuri, gaya ng isang hindi berbal na pagsusuri o pagsusuri lamang sa matematika na may mga tulong sa pagsusuri ng EL, upang mabigyan ang estudyante ng pagkakataong ipakita na handa siyang pumasok sa gifted math program.

---

⁵⁷ 1991 na Gabay ng OCR; 34 C.F.R. § 100.3(b)(1), (2).

⁵⁸ *Id.*

- Halimbawa 11: Hinihiling ng isang paaralan ang kahit B+ na average sa matematika at overall average na B upang makapag-enroll sa AP Calculus. Nalaman ng paaralan na ang ilan sa mga interesadong estudyanteng EL ay hindi maaaring kumuha ng AP Calculus dahil kulang ang kanilang overall average na B dahil sa kanilang limitadong kahusayan sa Ingles. Para mas maraming estudyanteng EL ang makakakuha ng kursong ito, inalis ng paaralan ang hinihiling na overall average na B para sa lahat ng estudyante dahil hindi ito kinakailangan para sa makabuluhang paglahok sa AP Calculus.

Kabilang sa ilang mga halimbawa kapag natukoy ng mga Kagawaran ang mga problema sa pagsunod sa bahaging ito ay kapag ang mga paaralan ay: (1) nagtatakda ng mga serbisyo para matuto ng wika ang EL sa mga oras kapag mayroong mga klase para sa programa ng GATE; (2) hindi isinasama ang mga estudyanteng EL sa lahat ng bahagi ng isang programa ng GATE, kahit ang hindi kinakailangan ang kahusayan sa Ingles para sa makabuluhang paglahok sa matematika, agham, o teknolohiyang bahagi ng programa ng GATE ; (3) gumagamit ng makatwiran at mataas na mga pamantayan para makapasok sa Ingles para sa isang programa ng GATE sa matematika na nagiging dahilan para hindi isama ang mga estudyanteng EL na maaaring matugunan ang kinakailangan sa matematika ngunit hindi ang makatwiran at mataas na kinakailangan sa Ingles; o (4) manghihingi ng mga rekomendasyon ng guro sa mga estudyante para sa mga gifted na programa mula sa lahat ng guro maliban sa mga guro ng mga klase ng programa ng EL.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, higit pa sa ibang mga bagay, kung:

- ✓ *Sinasala ng pagsusuri at mga pamamaraan ng pagsusuri ng mga SEA o mga distrito ng paaralan para sa gifted ang mga estudyanteng EL dahil sa kanilang limitadyong kahusayan sa Ingles kapag ang mga particular na programa para sa gifted ay hindi nangangailangan ng kahusayan sa Ingles; at*
- ✓ *Sinusubaybayan ng mga SEA at ng mga distrito ng paaralan ang lawak ng pag-refer sa mga estduyanteng EL at mga dating estduyanteng EL at paglahok sa mga programang pang-edukasyon na para sa gifted at talentado, gayundin ang mga kurso para sa mga may honor at mga Advanced Placement na kurso, kumpara sa kanilang mga katulad na kailanman ay hindi EL..*

E. Pag-iwas sa Hindi Kinakailangang Paghihiwalay sa mga Estudyanteng EL

Ang mga programa ng EL ay hindi maaaring paghiwa-hiwalayain ang mga estudyante sa basehan ng bansang pinanggalingan o katayuan bilang EL. Habang maaaring hilingin ng mga programa ng EL na makatanggap ng hiwalay na pagtuturo ang mga estudyanteng EL para sa limitadong panahon, inaasahan ng mga Kagawaran sa mga distrito ng paaralan at mga SEA na isakatuparan ang kanilang piniling programa sa paraan na hindi wala masyadong pagbubukod na

naalinsunod sa pagkamit ng mga binanggit na layunin sa programang pang-edukasyon.⁵⁹ Bagaman maaaring may mga katanggap-tanggap na dahilan sa edukasyon na may kaugnayan sa programa para magbigay ng hiwalay na antas ng pagtuturo ng akademya sa mga estudyanteng EL, bihirang makakahanap ang mga Kagawaran ng katanggap-tanggap na dahilan na may kaugnayan sa edukasyon para sa hiwalay na pagtuturo sa mga estudyanteng EL at hindi EL sa mga subject tulad ng pisikal na edukasyon, sining, at musika o para paghiwalayin ang mga estudyante sa panahon ng mga aktibidad sa labas ng pagtuturo sa silid-aralan (halimbawa, habang nanananghalian, recess, mga pagpupulong, at mga extracurricular na aktibidad).

Sa pagtiyak kung hinihiwalay ng SEA o ng distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL nang hindi kinakailangan, susuriin ng mga Kagawaran kung ang katangian at antas ng paghihiwalay ay kinakailangan upang makamit ang mga layunin ng isang programa ng EL na mahusay sa pagtuturo at mabisa. Gaya ng masusing pagtalakay sa Bahagi H sa ibaba, hindi dapat panatilihin ng mga distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL sa mga programa ng EL para sa mas mahaba o maikling panahon kaysa sa kinakailangan upang makamit ang mga layuning pang-edukasyon ng programa.; athindi dapat panatilihin ng mga distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL sa mga klaseng pang-EL lamang para sa mas mahaba o maikling panahon kaysa sa kinakailangan ng antas ng kahusayan sa Ingles ng bawat estudyante, panahon at progreso sa programa ng EL, at ang mga binabanggit na layunin ng programa ng EL.

- Halimbawa 12: Ang mga layunin ng isang Espanyol na transitional bilingual education program ay turuan ng Ingles at grade-level content sa Espanyol ang mga estudyanteng EL at nang sa gayon hindi sila mahuhuli sa akademya habang lumilipat sila sa karunungan bumasa't sumulat ng Ingles at mas maraming content classes sa Ingles sa katagalan. Maaaring paghiwalayain ng programang ito ang mga estudyanteng EL na nasa beginner-level para sa kanilang pagtuturo sa ESL at kanilang mga content class na itinaturo sa Espanyol. Habang nakakahuha ng mas mataas na antas ng kahusayan sa Ingles ang mga estudyanteng EL, dapat ilipat sila ng programa mula sa EL-lamang na mga content class sa Espanyol sa pinagsamang mga content class sa Ingles na mayroong patuloy na pangunahing wika o iba pang suporta na kailangan upang ma-access ang content.

Kapag sinusuri kung ang antas ng paghihiwalay ay kinakailangan sa mga programa ng EL, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran kung boluntaryo ang pagpasok at paglabas sa isang magkahiwalay na programa ng EL, ang programa man ay makatwirang dinisenyo upang magbigay sa mga estudyanteng EL ng katulad na access sa karaniwang curriculum gaya ng mga estudyante na kailanman ay hindi EL sa loob ng makatwirang haba ng panahon, ang mga estudyanteng EL man ay mayroong parehong saklaw at antas ng mga extracurricular na

---

⁵⁹ *Tingnan ang 1991 na Gabay ng OCR; Castañeda*, 648 F.2d at 998 n.4 (“Ipinagpapalagay namin na ang paghihiwalay na magreresulta mula sa isang programa ng pag-aayos ng wika ay babawasan nang malaki hangga’t maaari at magkakaroon ang mga programa bilang layunin ng pagsasama ng estudyanteng nagsasalita ng Ingles sa silid-aralan ng wikang Ingles sa lalong madaling panahon.”).

aktibidad at mga karagdagang serbisyo gaya ng mga estudyante sa ibang kapaligiran, at kung ang distrito ay sinusuri nang kahit taun-taon ang kahusayan sa Ingles at naaangkop na antas ng mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika para sa mga estudyanteng EL nito at malalaman ang kanilang pagiging karapat-dapat na umalis mula sa programa ng EL batay sa tama at maaasahang mga pamantayan ng pag-alis.

Ang ilan sa mga distrito ay gumagamit ng mga programa para sa baguhan bilang daan para sa mga silid-aralan ng pangkalahatang edukasyon. Ang mga distritong nagpapatakbo ng mga programa o paaralan para sa baguhan ay kailangan partikular na mag-ingat upang maiwasan ang hindi kinakailangang paghihiwalay. Halimbawa, malamang hindi malalaman ng mga Kagawaran ang isang paglabag sa bahagi ng paghihiwalay sa estudyanteng EL ng distrito ng paaralan na nag-aalok ng boluntaryong programa ng EL para sa baguhan na mayroong sarili nitong mga programa ng EL para sa isang limitadong panahon (karaniwan isang taon) basta't itinatakda nito ang mga subject na hindi pang-akademya, oras ng panananghalian, at recess ng mga estudyanteng EL sa mga estudyanteng hindi EL; hinihikayat ang mga baguhang estudyanteng EL na regular na lumahok sa isinamang mga aktibidad pagkatapos ng ekuwela; at regular na suriin ang kanilang kahusayan sa Ingles upang pahintulutan ang mga naaangkop na pagbabago mula sa programa ng EL para sa baguhan sa buong taon ng eskuwela.

Kasama sa ilang mga halimbawa kapag may nalamang mga problema sa pagsunod ang mga Kagawaran na kinasasangkutan ng paghihiwalay ay kapag ang mga distrito ng paaralan ay: (1) nabigong magbigay ng hiwalay na access sa mga estudyanteng EL sa kanilang grade-level na curriculum, espesyal na edukasyon, o mga extracurricular na aktibida; (2) pinaghihiwalay ang mga estudyanteng EL para sa parehong mga subject na pang-akademya at hindi pang-akademya, gaya ng recess, pisikal na edukasyon, sining, at musika; (3) pinapanatili ang mga estudyante sa isang programang nagbibigay ng tulong sa wika nang mas matagal kaysa sa kinakailangan upang makamit ang mga layunin ng distrito para sa programa; at (4) inilalagay ang mga estudyanteng EL sa mas magkakahiwalay na mga programa para sa baguhan dahil sa nalamang mga problema sa pag-uugali o nalamang mga espesyal na pangangailangan.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, higit pa sa ibang mga bagay, kung:

- ✓ *Tinuturuan ng mga SEA at mga distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL sa paraan na kaunti ang paghihiwalay alinsunod sa mga layunin ng mahusay at mabisang programa ng edukasyon na pinili ng SEA o distrito; at*
- ✓ *Sinusuri ng pagsubaybay ng mga SEA sa mga programa ng EL ng mga distrito ng paaralan kung pinaghihiwalay ng mga programa ang mga estudyanteng EL nang hindi kinakailangan at, kung ginagawa ito, iwawasto ang hindi pagsunod.*

F. Pagsusuri sa mga Estudyanteng EL para sa Mga Serbisyo ng Espesyal na Edukasyon at Pagbibigay ng Espesyal na Edukasyon at Mga Serbisyo ng Wikang Ingles

Tinutugunan ng Individuals with Disabilities Education Act (IDEA) at Seksyon 504 ng Batas ng Rehabilitasyon ng of 1973 (Seksyon 504) ang mga karapatan ng mga estudyante na may kapansanan sa konteksto ng edukasyon.⁶⁰ Ang IDEA ay pinamamahalaan ng Tanggapan ng mga Programa ng Espesyal na Edukasyon ng Kagawaran ng Edukasyon, isang bahagi ng Tanggapan ng Espesyal na Edukasyon at Mga Serbisyo para sa Rehabilitasyon ng ED. Ang OCR at DOJ ay magkabahagi ng kapangyarihan sa pagpapatupad ng Sekyon 504 sa konteksto ng edukasyon, at nakikipagtulungan ang DOJ sa pagpapatupad ng Seksyon 504 sa lahat ng Pederal na ahensiya.⁶¹

Dapat tiyakin ng mga SEA at istruto ng paaralan na ang lahat na estudyanteng EL na maaaring mayroong kapansanan, tulad ng lahat ng ibang mga estudyante na maaaring mayroong kapansanan at kailangan ng mga serbisyo sa ilalim ng IDEA o Seksyon 504, ay mahanap, makilala, at masuri para sa espesyal na edukasyon at mga serbisyong kaugnay sa kapansanan sa isang napapanahon na paraan. Kapag gumagawa ng mga ganoong pagsusuri, dapat isaalang-alang ng mga distrito ng paaralan ang kahusayan sa wikang Ingles ng mga estudyanteng EL sa pagtukoy ng mga naaangkop na pagtatasa at iba pang mga materyales ng pagsusuri na gagamitin. Ang mga distrito ng paaralan ay hindi dapat kilalanin o tukuyin na ang mga estudyanteng EL ay mga estudyante na may mga kapansanan dahil sa kanilang limitadong kahusayan sa wikang Ingles.

Ang mga distrito ng paaralan ay dapat bigyan ang mga estudyanteng EL na may mga kapansanan ng parehong tulong ng wika at mga serbisyo na may kaugnayan sa kapansanan⁶² kung saan sila ay may karapatan sa ilalim ng Pederal na batas. Dapat rin ipaalam sa magulang ng estudyanteng

---

⁶⁰ 20 U.S.C. §§ 1400-1419; 34 C.F.R. pt. 300 (IDEA, Bahagi B at ang mga regulasyon nito na nagpapatupad); 29 U.S.C. § 794 and 34 C.F.R. pt. 104 (Section 504 at ang mga regulasyon nito na nagpapatupad).

⁶¹ Anumang Pederal na ahensiya, gaya ng Kagawaran ng Edukasyon o Hustisiya, na nagbibigay ng mga Pederal na pondo sa isang SEA o distrito ng paaralan ay maaaring humiling ng isang pagsusuri ng pagsunod upang masiguro ang pagtalima sa, o imbestigahin ang isang reklamo na nagsasabing may nangyaring paglabag ng, Section 504 at ng mga regulasyon nito na nagpapatupad. Maaari din maghabla ang DOJ sa ilalim ng Section 504 o IDEA kung, pagkatapos makatanggap ng abiso na may nangyaring paglabag mula sa Pederal na ahensiya na nagbibigay ng mga pondo, ang recipient o tumatanggap ng mga pederal na pondo ay nabigo sa pagremedyo ng paglabag sa Section 504 o IDEA nang di sapilitan at iniharap ng ahensiya ang kaso sa DOJ. Karagdagan, maaaring lumahok ang DOJ sa isang pribadong paghabla na may kaugnayan sa Section 504 o IDEA.

⁶² Nilalayon na saklawin ng katagang “mga serbisyong may kaugnayan sa kapansanan”, ang espesyal na edukasyon at mga kaugnayang serbisyo na binibigay sa mga batang may mga kapansanan na may karapatan sa mga serbisyo sa ilalim ng IDEA o regular o espesyal na edukasyon at mga kaugnayang tulong at serbisyo na binibigay sa mga kwalipikadong estudyante na may kapansanan sa ilalim ng Section 504.

Pahina 33–Sulat para sa Mahal Naming Kasamahan: Mga Estudyanteng Nag-aaral ng Ingles at Mga Magulang na may Limitadong Kahusayan sa Ingles

EL na may individualized education program (IEP) kung paano natutugunan ng programa sa edukasyon ng instruksyon sa wika ang mga layunin ng IEP ng bata.⁶³

Alam ng mga Kagawaran na ang ilang mga distrito ng paaralan ay mayroong pormal o di-pormal na patakaran na “walang mga dalawang serbisyo,” *iyon ay*, ang patakaran na nagpapahintulot sa mga estudyante na tumanggap ng alinman mga serbisyo ng EL o mga serbisyo ng espesyal na edukasyon, ngunit hindi pareho. Ang ibang mga distrito ay mayroong patakaran na ipagpaliban ang mga pagsusuri ng may kapansanan ng mga estudyanteng EL para sa espesyal na edukasyon at mga kaugnay na serbisyo para sa isang tinukoy na panahon batay sa kanilang estado ng EL.⁶⁴ Hindi pinapayagan ang mga patakaran na ito sa ilalim ng IDEA at mga batas ng mga karapatang sibil ng Pederal, at inaasahan ng mga Kagawaran na tugunan ng mga SEA ang mga patakaran na ito sa pagsubaybay ng pagsunod ng distrito sa Pederal na batas. Dagdag pa, kahit ang isang magulang ng isang estudyanteng EL na may kapansanan tanggihan ang mga serbisyonang kaugnay sa kapansanan sa ilalim ng IDEA o Seksyon 504, ang estudyanteng *iyon* na may kapansanan ay mananatiling may karapatan sa lahat ng karapatan at serbisyo ng EL na inilarawan sa gabay na ito.⁶⁵

1. Batas ng Edukasyon para sa mga Indibiduwal na may mga Kapansanan (Individuals with Disabilities Education Act, IDEA)

Hinihiling ng IDEA sa mga SEA at ang mga distrito ng paaralan na, bukod pa sa ibang mga bagay, gumawa ng libreng naaangkop na pampublikong edukasyon, free appropriate public education (FAPE) sa lahat ng karapat-dapat na mga bata na may mga kapansanan.⁶⁶ Sa ilalim ng IDEA, ang FAPE ay nangangahulugan, bukod pa ibang mga bagay, espesyal na edukasyon at

---

⁶³ 20 U.S.C. §§ 6312(g)(1)(A)(vii) (Titulo I), 7012(a)(7) (Titulo III). Kung ang magulang ay LEP, ang impormasyon na ito ay dapat nasa isang wikang naiintindihan ng magulang. *Tingnan* pagtalakay *infra* sa Bahagi II. J, “Tumitiyak sa Makahulugang Pakikipag-ugnayan sa mga Magulang na may Limitadong Kahusayan sa Ingles.”

⁶⁴ Ang korte sa *Mumid laban sa Abraham Lincoln High School*, 618 F.3d 789 (8th Cir. 2010), *tinanggihan ang cert.*, 131 S. Ct. 1478 (2011), ay tinanggihan ang isang pribadong paghahabol na ang isang ganoong patakaran ay sadyang pagtangi batay sa bansang pinanggalingan, na labag sa Titulo VI. Ang EEOA ay hindi nangangailangan ng katunayan na may sinadyang pagtangi batay sa bansang pinanggalingan upang itatag ang isang paglabag ng seksyon 1703(f), *tingnan Castañeda*, 648 F.2d sa 1004, at inakala ng korte sa *Mumid* na ganoong patakaran ay lalabag sa EEOA, subalit para sa ibang dahilan hindi ito nabigyan ng sapat na ebidensiya upang maipagpatuloy ang paglilitis. *Mumid*, 618 F.3d sa 795-96. Ang pagtalakay ng korte ng Titulo VI ay nilimitahan sa isang pribadong karapatang maghabla at hindi pinag-usapan ang pagpapatupad ng Pederal na pamahalaan ng Titulo VI o iba pang mga batas na pinag-usapan sa bahaging ito.

⁶⁵ Upang makakuha ng karagdagang impormasyon tungkol sa mga estudyanteng EL na may kapansanan at Titulo III, *tingnan* ang Questions and Answers Regarding Inclusion of English Learners with Disabilities in English Language Proficiency Assessments at Title III Annual Measurable Achievement Objectives ng Kagawaran ng Edukasyon, *na makukuha sa* <http://www2.ed.gov/policy/speced/guid/idea/memosdcltrs/q-and-a-on-elp-swd.pdf>. Sa gitna ng ibang mga bagay, pinag-uusapan nitong pamamatnubay ang mga rekisitos sa pagsama ng mga estudyanteng EL na may kapansanan sa taunang pagtatasa sa ELP, kabilang ang pagbibigay ng naaangkop ng mga kaluwagan o kapalit na pagtatasa kapag kailangan.

⁶⁶ 20 U.S.C. §§ 1412(a)(1), 1413(a)(1); 34 C.F.R. §§ 300.101-300.102, 300.201.

mga kaugnay na serbisyo nang walang gastos sa mga magulang na ibinibigay alinsunod sa IEP ng estudyante.⁶⁷

Sa ilalim ng IDEA, dapat rin kilalanin, hanapin, at suriin ng mga distrito ng paaralan ang lahat ng batang maaaring mayroon mga kapansanan at nangangailangan ng espesyal na edukasyon at mga kaugnayang serbisyo, anuman ang tindi ng kanilang mga kapansanan.⁶⁸ Maaaring magpasimula ng isang kahilingan ang magulang o isang distrito ng paaralan para sa isang inisyal na pagsusuri para matukoy kung ang bata ay isang batang may kapansanan sa ilalim ng IDEA.⁶⁹ Dapat tiyakin ng distrito ng paaralan na ang mga pagtatasa at ibang mga materyales ng pagsusuri na ginagamit sa pagsusuri ng batang may kapansanan ay “ibinibigay at pamahalaan sa katutubong wika ng bata o ibang paraan ng pakikipag-ugnayan at nasa anyo na malamang na magbigay ng wastong impormasyon tungkol sa kung ano ang alam ng bata at ano ang maaari niyang gawin ayon sa akademiya, pag-unlad, at paggana, maliban ito ay maliwanag na magagawa para ibigay o pamahalaan.”⁷⁰ Totoo ito kahit para sa mga estudyanteng EL na ang mga magulang ay piniling hindi ipasok ang kanilang mga anak sa mga programa ng EL.⁷¹ Ang isang estudyante ay hindi maaaring matukoy na isang batang may kapansanan kung ang “salik na nagtutukoy” ay ang limitadong kahusayan sa Ingles at dili kaya’y kung ang estudyante ay matugunan ang kahulugan ng isang “batang may kapansanan” sa ilalim ng IDEA.⁷²

- Halimbawa 13: Ipinapalagay ng guro na ang isang estudyanteng EL na nagsasalita ng Espanyol na may antas ng nagsisimula sa Ingles ay mayroong kapansanan sa pag-aaral. Gusto niyang ipasuri ang estudyante para sa kapansanan, ngunit subalit naniniwala na dapat kumpletuhin ng estudyante ang isang taon sa programa ng EL o makamit ang

---

⁶⁷ 20 U.S.C. § 1401(9); 34 C.F.R. § 300.17.

⁶⁸ 20 U.S.C. §§ 1412(a)(3), 1413(a)(1); 34 C.F.R. §§ 300.111, 300.201. Sa ilalim ng IDEA, ang isang batang may kapansanan ay nangangahulugan isang batang tiniyak na may kapansanan sa pag-iisip, isang kawalang-kaya sa pakikinig (kabilang ang pagkabingi), isang kawalang-kaya sa pagsasalita o wika, isang kawalang-kaya sa paningin (kabilang ang pagkabulag), isang malubhang emosyonal na kaguluhan (tinutukoy sa IDEA bilang emosyonal na kaguluhan, isang ortopedikong kawalang-kaya, autism, traumatikong kapinsalaan sa utak, ibang kawalang-kaya sa kalusugan, isang tiyak na kapansanan na matuto, pagkabingi at pagkabulag, o higit sa isang kapansanan, na dahil dito ay nangangailangan ng espesyal na edukasyon at mga kaugnayang serbisyo. 20 U.S.C. § 1401(3); 34 C.F.R. § 300.8. *Tingnan ang infra* puna 76 para sa katuturan ng isang taong may kapansanan sa ilalim ng Section 504.

⁶⁹ 34 C.F.R. §300.301(b). Kapag nakuha ang pahintulot ng magulang, gaya ng iniliwanag sa 34 C.F.R. § 300.9, kailangan gawin ang pagsusuri sa loob ng 60 araw mula sa petsa kung kailan nakuha ang pahintulot ng magulang, o kung nagtakda ang SEA ng taning ng panahon kung kailan kailangan gawin ang pagsusuri, sa loob ng taning ng panahon na itinakda ng Estado. 34 C.F.R. §300.301(c)(1); *tingnan din* 34 C.F.R. §§300.300-300.311.

⁷⁰ 34 C.F.R. § 300.304(c)(1)(ii); 20 U.S.C. §§ 1414(b)(3)(A)(ii). Para sa mga layunin ng dokumentong ito, ang katutubong wika at pangunahing wika ay mga katagang mapagpapalit. Sa pagtiyak kung ang estudyanteng EL ay isang batang may kapansanan sa ilalim ng IDEA, kailangan gamitin ng distrito ng paaralan ang impormasyon mula sa iba-ibang mapagkukunan (*halimbawa*, mga aptitude at achievement test, panlipunan, at pangkulturang pinanggalingan), at siguruhin ng lahat ng impormasyong ito ay dinokumento at masusing pinag-aralan. 34 C.F.R. § 300.306(c)(1).

⁷¹ *Tingnan* ang dusapan *infra* sa Bahagi II. G, “Meeting the Needs of EL Students Who Opt Out of EL Programs or Particular EL Services.”

⁷² 20 U.S.C. § 1414(b)(5); 34 C.F.R. § 300.306(b)(1)(iii)-(b)(2).

intermediate na kahusayan sa Ingles bago masuri para sa isang kapansanan o tumatanggap ng espesyal na edukasyon at mga kaugnay na serbisyo. Mali siya. Ipinaliwanag ng punong-guro sa kanya na kung naniniwala siya na mayroong kapansanan ang estudyante, dapat hilingin ng distrito ng paaralan ang pahintulot ng magulang para sa inisyal na pagsusuri at kapag ibinigay ang pahintulot dapat suriin ang estudyante sa isang napapanahon na paraan. Matapos ang pahintulot ng magulang, magsasaayos ang distrito para sa isang bilingguwal na psychologist para isagawa ang pagsusuri sa Espanyol, ibinigay ang antas ng ELP ng estudyanteng EL at ang pinagmulang wika.

Kapag matukoy ng isang distrito ng paaralan na ang isang estudyanteng EL ay isang batang may kapansanan sa ilalim ng IDEA at kailangan ng espesyal na edukasyon at mga kaugnay na serbisyo, may pananagutan ang distrito ng paaralan para sa pagtukoy, sa pamamagitan ng pagbuo ng isang IEP sa isang pulong ng Koponan ng IEP (kasama ang mga magulang ng bata at ang mga opisyal ng paaralan), ang espesyal na edukasyon at mga kaugnaya na serbisyo na kailangan para makuha ng bata ang FAPE.⁷³ Bilang bahagi ng prosesong ito, hinihiling ng IDEA na isaalang-alang ng koponan ng IEP bukod pa sa ibang mga espesyal na dahilan, ang mga pangangailangan sa wika ng isang bata na may limitadong kahusayan sa Ingles sa mga kailangan na iyon ay kaugnay sa IEP ng bata.⁷⁴ Upang maipatupad hinihiling na ito, mahalaga na isama ng koponan ng IEP ang mga kalahok na mayroong kinakailangang kaalaman ng mga pangangailangan ng bata sa wika. Para matiyak na ang mga batang EL na may mga kapansanan ay tatanggap ng mga serbisyo na tumutugon sa kanilang wika at mga pangangailangan ng espesyal na edukasyon, mahalaga para sa mga miyembro ng koponan ng IEP na magsama ng mga propesyonal na may kasanayan, , at mas mabuti ang kadalubhasaan, sa pagtamo ng pangalawang wika (second language acquisition) at pag-unawa ng kung paano makita ang pagkakaiba sa pagitan ng limitadong kahusayan sa Ingles ng estudyante at ang kapansanan ng estudyante.⁷⁵ Sa karagdagan, hinihiling ng IDEA na ang distrito ng paaralan na “gawin ang anumang aksyon ang kailangan para tiyakin na naiintindihan ng magulang ang mga nangyayari sa pulong ng koponan ng IEP , kasama ang pagsasaayos para sa isang tagasalin para sa mga magulang na bingi o ang katutubong wika ay iba sa Ingles.”⁷⁶

---

⁷³ 20 U.S.C. § 1414(b)(4); 34 C.F.R. §§ 300.306(c)(2) at 300.323(c). Upang makakuha ng karagdagang impormasyon tungkol sa mga IEP, tingnan ang 20 U.S.C. § 1414(d) at 34 C.F.R. §§ 300.320-300.324.

⁷⁴ 20 U.S.C. § 1414(d)(3)(B)(ii); 34 C.F.R. § 300.324(a)(2)(ii). Kailangan din pag-aralan ng mga IEP Team itong espesyal na salik sa pagrerepaso at pagbabago ng mga IEP. 34 C.F.R. § 300.324(b)(2).

⁷⁵ Alam ng mga Kagawaran na gumagamit ang ilan sa mga Estado ng pinagsamang mga EL at IEP teams upang mahusay na matiyak ang mga naaangkop na serbisyo para sa mga nararapat na estudyante.

⁷⁶ 34 C.F.R. § 300.322(e); *tingnan din id.* §§ 300.9, 300.503(c)(1)(ii), 300.612(a)(1). Sa ilalim ng Titulo VI at EEOA, upang magkaroon ang magulang LEP ng makabuluhang daanan sa isang pulong hinggil sa IEP o planong Section 504, maaaring mangailangan din ng mga IEP, planong Section 504, o mga kaugnayang dokumento na sinalin sa pangunahing wika ng magulang. Upang makakuha ng karagdagang impormasyon tungkol sa mga hiwalay ng obligasyong Titulo VI ng mga distrito ng paaralan na makipag-ugnayan sa mga magulang na LEP, *tingnan infra* Bahagi II. J, “Ensuring Meaningful Communication with Limited English Proficient Parents.”

2. Batas ng Rehabilitasyon ng Seksyon 504 (Seksyon 504)

Ang Seksyon 504 ay isang Pederal na batas na nagbabawal ng diskriminasyon sa may kapansanan ng mga tumatanggap ng Pederal na pinansiyal na tulong. Sinasakop ng Seksyon 504 hindi lamang ang mga estudyanteng may mga kapansanan na nakitang na karapat-dapat para sa mga serbisyo sa ilalim ng IDEA ngunit mga estudyante rin na may mga kapansanan na may mga kapansanan na hindi karapat-dapat sa IDEA, ngunit natutugunan ang mas malawak na kahulugan ng kapansanan ng Seksyon 504.⁷⁷ Gaya na sa ilalim ng IDEA, hinihiling ng Seksyon 504 sa mga distrito ng paaralan na magbigay ng FAPE sa mga karapat-dapat na estudyante na may mga kapansanan sa nasasakupan ng distrito ng paaralan, anuman ang katangian o tindi ng mga kapansanan ng estudyante.⁷⁸ Sa ilalim ng Seksyon 504, depende sa mga indibiduwal na pangangailangan ng estudyante, maaaring i-sama ng FAPE ang espesyal na edukasyon at mga kaugnay na tulong at mga serbisyo o maaaring binubuo ng regular na edukasyon kasama ang mga kaugnay na tulong at serbisyo na idinisenyo para matugunan ang mga indibiduwal na pangangailangan sa edukasyon ng estudyante nang sapat gaya sa mga pangangailangan ng mga estudyanteng walang kapansanan ay matugunan. Habang ang Seksyon 504 at IDEA ay magkahiwalay na mga batas na naglalaman ng magkakaibang mga hinihiling, na nakikita sa mga regulasyon ng ED, isang paraan para matugunan ang mga hinihiling ng Seksyon 504 ng FAPE ay para ipatupad ang IEP na ginawa alinsunod sa IDEA.⁷⁹

Gaya ng sa mga pagsusuri sa ilalim ng IDEA, ang pagsusuri ng mga estudyanteng EL ng Seksyon 504 ay dapat subukin kung ang isang estudyanteng EL ay may kapansanan at hindi makita ang kakulangan ng kahusayan ng estudyante sa Ingles. Kapag nagbibigay ng mga nakasulat o pasalitang pagsusuri para matukoy kung ang estudyanteng EL ay may kapansanan sa ilalim ng Seksyon 504, dapat ibigay ng mga distrito ng paaralan ang mga pagsusuring iyon sa

---

⁷⁷ Ang isang taong may kapansanan sa ilalim ng Section 504 ay isang indibidwal na may kawalang-kaya sa katawan o kaisipan na naglilimita sa isa o higit na gawain sa buhay, may kasaysayan ng ganoong kawalang-kaya, o tinutuos na may ganoong kawalang-kaya. 29 U.S.C. § 705(9)(B), (20)(B) (gaya ng iniba ng Americans with Disabilities Act Amendments Act ng 2008); 34 C.F.R. § 104.3(j). Upang makakuha ng karagdagang impormasyon tungkol sa pinalawak na katuturan ng kapansanan pagkatapos ng petsa ng pagkabisa ng 2008 Amendments Act, tingnan ang dokumentong 2012 Dear Colleague Letter and Frequently Asked Questions ng OCR, *na makukuha sa* www.ed.gov/ocr/letters/colleague-201109.html, and www.ed.gov/ocr/docs/dcl-504faq-201109.html. Hinggil sa mga serbisyo ng mga pampublikong elementaryang paaralan at sekundaryang paaralan, ang isang estudyanteng may kapansanan ay “kwalipikado” sa ilalim ng Section 504 kung siya ay nasa edad kung kailan ang mga estudyanteng walang mga kapansanan ay binibigyan ng ganoong mga serbisyo; ay nasa anumang edad kung kailan inaatas ng batas ng Estado na bigyan ang mga estudyanteng walang mga kapansanan ng ganoong mga serbisyo; o ay isang tao na sa ilalim ng IDEA kailangan bigyan ng Estado ng FAPE. 34 C.F.R. § 104.3(i)(2).

⁷⁸ 34 C.F.R. §§ 104.33-104.36. Responsibilidad kapwa ng OCR at DOJ na ipatupad ang Titulo II ng Americans with Disabilities Act of 1990, na isang Pederal na batas na nagbabawal sa pagtangi batay sa kapansanan sa pagbibigay ng mga serbisyo at sa mga programa at gawain ng Estado at ng mga lokal na pamahalaan (kabilang ang mga pampublikong distrito ng paaralan), tumatanggap man ng Pederal na pinansiyal na tulong. 42 U.S.C. § 12132. Ang mga paglabag ng Section 504 na resulta ng mga pagkabigo ng mga distrito ng paaralan sa pagtupad ng kanilang mga obligasyon na kinilala sa pamamatnubay na ito ay mga paglabag din ng Titulo II. 42 U.S.C. § 12201(a). Ang mga sinasakupang entidad ay dapat din tumalima sa mga rekisitos ng Titulo II.

⁷⁹ 34 C.F.R. § 104.33(b)(2).

naaangkop na wika para maiwasan ang maling pag-uuri.⁸⁰ Totoo rin ito para sa mga estudyanteng EL na ang mga magulang ay piniling hindi sila ipasok sa mga programa ng EL.⁸¹ Bago ang pagsusuri sa estudyanteng EL, kailangan ng distrito ng paaralan na, sa saklaw na magagawa, magtipon ng naaangkop na impormasyon tungkol sa dating background sa pag-aaral ng estudyante, kasama ang mga anumang dating pamamagitan na batay sa wika.⁸²

Halimbawa 14: Ang isang estudyanteng EL na tinanggihan ang kanyang mga serbisyong EL ng paaralan ay mukhang napag-iiwanan sa paaralan. Nagdesisyon ang paaralan na magsagawa ng pagsusuri para matukoy kung mayroon siyang kapansanan sa ilalim ng Seksyon 504 at kailangan ng mga serbisyong may kaugnay sa kapansanan, at kumukuha ng pahintulot mula sa mga magulang ng estudyante. Bagaman hindi sumali ang mga magulang sa programa ng EL ng paaralan, gayunman ang punong-guro ay tinitiyak na ang mga pangangailangan sa wika ng estudyante ay isinasaalang-alang sa panahon ng proseso ng pagsusuri, kasama kung ang mga pagsusuri ay kailangan isagawa sa katutubong wika ng estudyante at kung kailangan ibigay ang mga ito nang pasalita o nakasulat para tulungan matiyak na ang pagsusuri ay natutukoy kung ang estudyante ay mayroong kapansanan kaysa ang estudyante ay mayroong limitadong kahusayan sa Ingles.

- Halimbawa 15: Kamakailan may estudyanteng EL ng mataas na paaralan ang lumipat sa kanyang kasalukuyang distrito ng paaralan at mukhang nahihirapan sa lahat ng kanyang klase. Pagkatapos kumonsulta sa kanyang mga guro at makakuha ng pahintulot mula sa kanyang mga magulang, nagdedesisyon ang distrito ng paaralan na susuriin nito ang estudyante para matukoy kung mayroon siyang kapansanan sa ilalim ng Seksyon 504 at kailangan ng espesyal na edukasyon o mga kaugnay na mga pantulong at serbisyo. Bago sinimulan ang pagsusuri, tinanong ng distrito ng paaralan ang estudyante at ang kanyang mga magulang tungkol sa mga paaralan na kanyang pinasukan bago dumating sa distrito ng paaralan at tungkol sa kanyang karanasan sa mga paaralang iyon. Kinuha at sinuri rin ng distrito ng paaralan ang mga talaan mula sa mga dating paaralan na ito at nalaman nila na ang ELP ng estudyante ay dating sinuri, na siya ay natukoy na isang katutubong nagsasalita ng Espanyol, at binigyan siya ng mga serbisyo ng EL, ngunit hindi nasuri para matukoy kung kailangan niya ng espesyal na edukasyon o mga kaugnay na pantulong at

---

⁸⁰ Cf. 20 U.S.C. § 1414(b)(3)(A)(ii); 34 C.F.R. § 300.304(c)(1)(ii); *tingnan din* 34 C.F.R. pt. 104, App. A sa numero 25, usapan ng § 104.35 (na kumikilala na hinihiling ng Titulo VI na gawin ang mga ebalwasyon sa pangunahing wika ng estudyante).

⁸¹ *Tingnan* usapan *infra* Bahagi II. G, “Meeting the Needs of Mga estudyanteng EL Who Opt Out of EL Programs or Particular EL Services.”

⁸² Kapag gumagawa ng ebalwasyon at nagpapasya hinggil sa pagpasok ng estudyante, kailangan gamitin ng distrito ng paaralan ang impormasyon mula sa iba-ibang mapagkukunan (*halimbawa*, mga aptitude at achievement test, tayo sa lipunan, at kulturang pinanggalingan). 34 C.F.R. § 104.35(c) (ang distrito ng paaralan “ay . . . gagamit ng impormasyon mula sa iba-ibang mapagkukunan”).

serbisyo. Natukoy ng distrito ng paaralan na ang pagsusuri nito ng kapansanan ng estudyanteng ito ay kailangan ibinibigay sa Espanyol.

Ang ilang mga halimbawa ng kung kailan nakita ng mga Kagawaran ang mga problema sa pagsunod hinggil sa mga estudyante ng EL na may mga kapansanan para sa mga serbisyo sa ilalim ng Seksyon 504 o kasama ang IDEA kapag ang mga distrito ng paaralan ay: (1) tanggihan ang mga serbisyo sa wikang Ingles sa mga estudyanteng EL na may mga kapansanan; (2) suriin ang mga estudyanteng EL para sa mga serbisyo ng espesyal na edukasyon sa Ingles lamang kung ang katutubo at nangingibabaw na wika ng estudyanteng EL ay iba kaysa Ingles; (3) nabigong hindi isinama ang kwalipikadong kawani sa instruksyon ng EL at matuto ng pangalawang wika sa paglalagay ng mga desisyon sa ilalim ng IDEA at Seksyon 504; o (4) nabigong magbigay ng mga interpreter sa mga magulang ng LEP sa mga pagpupulong ng IEP para tiyakin na naiintindihan ng mga magulang ng LEP ang mga nangyari .

Kapag nagsagawa ang Kagawaran ng mga imbestigasyon, pagsusuri ng pagsunod, o pagsubaybay ng mga gawain para matukoy kung ang SEA o distrito ng paaralan ay natugunan ang mga obligasyon nito sa ilalim ng mga batas ng mga karapatan sibil at magbigay ng FAPE sa estudyanteng EL na may kapansanan, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, bukod sa ibang pang mga bagay, kung:kung:

- ✓ *Ang mga pagsusuri na ginamit para matukoy kung may kapansanan ang isang estudyanteng EL ay ginawa sa naaangkop na wika batay sa mga pangangailangan ng estudyante at ang mga kasanayan sa wika, at kung ang mga serbisyo sa espesyal na edukasyon at EL ay natukoy sa pagsasaalang-alang ng parehong kapansanan ng estudyante at mga pangangailangan kaugnay sa wika;*
- ✓ *Ang pagtutukoy ng kapansanan ng isang estudyanteng EL ay binatay sa pamantayan na sumusubok at sinusuri ang mga kakayahan ng estudyante at hindi ang mga kakayahan sa wikang Ingles ng estudyante;*
- ✓ *Maagap na nasuri ang estudyanteng EL para sa mga serbisyo kaugnay sa kapansanan, o kung nagkaroon ng hindi pinapahintulutan na pag-antala sa account ng kanyang estado ng EL at/o antas ng kahusayan sa Ingles; sa Ingles;*
- ✓ *Ang mga serbisyong nagbibigay ng tulong sa wika at ang serbisyong kaugnay sa kapansanan ay sabay ibinibigay sa isang estudyanteng EL na nasuri para sa kapwa uri ng mga serbisyo; at*
- ✓ *Ang mga pinaghiwalay na plano para sa pagbibigay ng espesyal na edukasyon o mga serbisyong kaugnay sa kapansanan ay tinutugunan ang mga pangangailagan na kaugnay sa wika ng estudyanteng EL.*

G. Pagtugon sa mga Pangangailangan ng mga estudyanteng EL na Piniling Hindi Sumali sa mga Programa ng EL o mga Partikular na Serbisyo para sa EL

Bagaman may obligasyon ang mga distrito ng paaralan na paglingkuran ang lahat ng estudyanteng EL, may karapatan ang mga magulang na tanggihan o piliin na hindi ipasok ang kanilang mga anak sa programa ng EL ng isang distrito ng paaralan o sa mga partikular na mga serbisyong EL sa loob ng isang programa ng EL.⁸³ Halimbawa, maaaring piliin ng mga magulang na itala ang kanilang anak sa mga klase ng ESL, ngunit tanggihan na itala ang kanilang anak sa EL-mga klase lamang ng nilalaman na bilingguwal. Maaaring hindi irekomenda ng mga distrito ng paaralan na tanggihan ng mga magulang ang lahat o ilang mga serbisyo sa loob ng programa ng EL para sa anumang dahilan, kasama ang pagpapadali ng pag-iiskedyul ng mga serbisyo ng espesyal na edukasyon o iba pang dahilan sa pag-iiskedyul. Ang desisyon na isang magulang na huwag isali ang kanyang anak sa isang programa ng EL o mga partikular na serbisyo ng EL ay dapat may alam at may kusa.⁸⁴ Sa gayon dapat magbigay ang mga distrito ng paaralan ng gabay sa isang wika na maiintidihan ng mga magulang para tiyakin na naiintindihan ng mga magulang ang mga karapatan ng kanilang anak, ang saklaw ng mga serbisyo ng EL na maaaring tanggapin ng kanilang anak, at ang mga benepisyo ng ganoong mga serbisyo bago nila kusang alisin ang mga ito.⁸⁵

Sa panahon ng imbestigasyon, isinasalang-alang ng mga Kagawaran kung ang desisyon ng isang magulang na hindi sasali sa isang programa ng EL o mga partikular na serbisyo ng EL ay may alam at may kusa. Kung ipapahayag ng isang distrito ng paaralan na nagdesisyon ang isang magulang na hindi sasali ang kanilang anak, titingnan ng mga Kagawaran ang mga talaan ng distrito ng paaralan, kasama ang anumang dokumentasyon ng desisyon ng magulang na hindi sasali at kung pinirmahan ng magulang ang ganoong dokumentasyon. Mahalaga ang naaangkop na dokumentasyon upang suportahan ang mga ipinahayag ng distrito ng paaralan at para sa mga Kagawaran na suriin ang mga legal na pagsunod ng distrito ng paaralan.

---

⁸³ Cf. 34 C.F.R. § 100.3(b)(1),(2); *tingnan din* 20 U.S.C. §§ 6312(g)(1)(A)(viii) (Titulo I), 7012(a)(8) (Titulo III).

⁸⁴ Bagaman hindi tuwiran umuugnay sa mga serbisyong EL, pinasya ng mga korte sa ibang lugar na ang isang pagpapaubaya ay dapat talastas at/o maalam at di-sapilitan. *Tingnan, halimbawa, Town of Newton v. Rumery*, 480 U.S. 386, 393 (1987) (anumang pagpapaubaya ng “statutory right of action” ay dapat “resulta ng isang maalam at di-sapilitang pasya”); *Alexander v. Gardner-Denver Co.*, 415 U.S. 36, 52 n.15 (1974) (ang pagpapaubaya ay dapat “di-sapilitan at maalam”).

⁸⁵ Ang abiso sa mga magulang ng mga karapatang ito ay kailangan “nasa naiintindihan at magka-anyong format at hanggang maaari, sa isang wikang naiintindihan ng magulang.” 20 U.S.C. §§ 6312(g)(2) (Titulo I), 7012(c) (Titulo III). Nangangahulugang kapag maaari, ang mga magulang ay dapat bigyan ng mga nakasulat na salin ng mga nakalimbag na impormasyon sa isang wikang naiintindihan nila; subalit kung hindi maaaring isagawa ang mga nakasulat na salin, kailangan siguruhin ng mga SEA at distrito ng paaralan na ang nakasulat na impormasyon ay pasalitang sinasalin para sa mga magulang. *Tingnan* 67 Fed. Reg. 71,710, 71,750 (2002). Itong obligasyon ay sang-ayon sa mga obligasyon ng mga distrito ng paaralan na inilahad sa Titolo VI at EEOA upang masiguro ang makabuluhang pakikipag-ugnay sa mga magulang na LEP, na itinalakay sa Bahagi II. J “Ensuring Meaningful Communication with Limited English Proficient Parents.”

Ang mga nakaraang imbestigasyon ng Kagawaran ay nakakita ng mataas na bilang ng mga estudyanteng EL na ang mga magulang ay hindi pinasali sila sa mga programa ng EL o partikular na serbisyo sa loob ng programa ng EL dahil sa may mga problema sa distrito tulad ng inilalayo ang mga pamilya mula sa programa ng EL ng tauhan ng paaralan, o pagbibigay ng mali o di-sapat na impormasyon sa mga magulang tungkol sa programa ng EL, mga partikular na serbisyo sa loob ng programa, o ang estado ng EL ng kanilang anak. May nakitang hindi pagsunod kung saan ang tauhan ng paaralan ay nagrekomenda na tanggihan ng mga pamilya ang mga programa ng EL dahil sa hindi sapat na espasyo sa ganoong mga programa o dahil pinaglilingkuran lamang ng distrito ng paaralan ang mga estudyanteng EL na may pangunahin o tumataas na antas ng Ingles. Nalaman rin ng mga magulang na hindi pinasali ang kanilang mga anak dahil sa mga programa ng EL dahil ang distrito ng paaralan ay hindi sapat na tinugunan ang mga ipinahayag na alalahanin ng mga magulang ng mga magulang tungkol sa kalidad ng programa ng EL, ang kakulangan ng tiwala sa programa na inalok dahil hindi naipakita ng distrito ng paaralan ang pagiging epektibo ng mga programang nito, o ang paniniwala nila na hindi kailangan ng kanilang anak ang mga serbisyo ng EL.

Kung hindi isasali ng mga magulang ang kanilang mga anak sa programa ng EL program o mga partikular na serbisyo ng EL, mapapanatili ng mga bata ang kanilang estado bilang mga estudyanteng EL, at mananatiling obligado ang distrito ng paaralan na gawin ang “sang-ayon na hakbang” na hiniling ng Titolo VI at ang “naaangkop na pagkilos” na hiniling ng EEOA para bigyan ng access ang mga estudyante ng EL na ito sa mga programang pang-edukasyon nito. Sa gayon, inaasahan ng mga Kagawaran na matugunan ng mga distrito ng paaralan ang mga pangangailangan sa wikang Ingles at iba pang pang-akademya ng kanilang hindi isinali na mga estudyante ng EL sa ilalim ng mga batas ng mga karapatang sibil.⁸⁶ Para tiyakin na natutugunan ang mga pangangailangan na ito ng hindi isinali na mga estudyante ng EL, paminsan-minsan dapat subaybayan ng mga distrito ng paaralan ang progreso ng mga estudyante na hindi sumali sa mga programa ng EL o mga ilang serbisyo ng EL.⁸⁷ Kung ang isang estudyante ng EL na hindi sumali sa mga programa ng EL o serbisyo ng isang distrito ng paaralan ay hindi nagpapakita ng naaangkop na pag-unlad sa kahusayan sa Ingles, o nahihirapan sa isa o higit na mga subject dahil sa mga hadlang sa wika, ang mga hakbang sa pag-sang-ayon ng distrito ng paaralan kasama ang pagbibigay-alam sa mga magulang ng estudyante ng EL ang kanyang kalulungan ng pag-unlad at inaalok ang mga magulang ng karagdagang pagkakataon para ipatala ang estudyante sa programa ng EL o kahit ilang mga serbisyo ng EL sa anumang oras.

---

⁸⁶ Mananatili ang mga obligasyong EL sa isang estudyante ng mga distrito ng paaralan kahit pinili ng kanyang mga magulang na hindi siya tumanggap ng mga serbisyong IDEA o Section 504.

⁸⁷ *Tingnan ang 1991 Gabay ng OCR*; 20 U.S.C. § 1703(f) (na hinihiling na gawin ng mga SEA at LEA ang naaangkop na aksyon para malampasan ang mga hadlang sa wika ng indibiduwal na estudyante na pumipigil sa kanilang patas na paglahok sa mga programa ng mga ahensiya sa pagtuturo).

- Halimbawa 16: Ang estudyante ay sinusuri at tinutukoy na maging estudyante ng EL. Sa simula tumatangi ang magulang sa serbisyo ng programa ng EL dahil naniniwala ang magulang na mahusay magsalita ng Ingles ang kanyang anak. Pagkatapos ng unang ikapat na bahagi, nakikipag-ugnayan ang guro ng estudyante sa kanyang magulang para talakayin na nahihirapan ang estudyante ng EL sa pagbabasa at pagsusulat ng mga takdang-aralin sa kabila ng kanyang mga kahusayan sa pagsasalita ng Ingles. Nag-aalok ang guro ng isang panahon ng ELD at mga klase na sheltered content, ipinaliliwanag kung paano parehong pahasayin ang kahusayan ng estudyante sa pagbabasa at pagsusulat. Tinanggap ng magulang ang mga serbisyo ng ELD at sumasang-ayon na suriin muli ang paglalagay sa lugar sa katapusan ng taon ng eskuwela.

Kung ang pagsubaybay ng distrito ng paaralan ng hindi sumali na estudyante ng EL ay ipinapakita na ang estudyante ay nahihirapan ngunit patuloy na tinatanggihan ng magulang ang programa ng EL o o mga serbisyo, ang paaralan ng distrito ay dapat gumawa ng mga pag-sang-ayon at naaangkop na hakbang para matugunan ang mga obligasyon ng mga karapatang sibil nito. Maaaring tuparin ito ng mga distrito ng paaralan sa mga magkakaibang paraan. Ang isang ganoong paraan ay ang pagbibigay ng sapat na pagsasanay sa mga guro ng pangkalahatang edukasyon ng hindi kasaling estudyante ng EL sa pagtamo ng pangalawang wika at ELD para tiyakin ang pag-access ng estudyante sa ilang mga suporta ng pagtamo ng wika. .

- Halimbawa 17: Sa simula ng taon ng eskuwela ang isang estudyante sa kindergarten ay sinusuri at tinutukoy na maging EL. Tinanggihan ng magulang ang Titulo III at mga serbisyo ng wikang Ingles na inalok sa pinagbukod na mga klase na pinasukan lamang ng mga estudyante ng EL. Bagaman hindi isinali ng magulang ng estudyante ng EL ang mga partikular na serbisyo, kinikilala ng paaralan na patuloy na nahihirapan sa Ingles ang estudyante. Tumutugon ang paaralan sa pamamagitan ng pagsasanay ng guro ng kindergarten na gamitin ang mga estratehiya ng ELD sa regular, pinagsamang silid-aralan ng estudyanteng EL.

Dagdag pa, ang mga hindi sumaling estudyante ng EL ay dapat tinasa ang kanilang kahusayan sa wikang Ingles na kahit taun-taon para masukat ang kanilang pag-unlad sa pagtamo ng kahusayan sa Ingles at para matukoy kung kailangan pa nila ng at legal na may karapatan sa mga serbisyo ng EL. Walang hindi kasama sa pagtatasa para sa mga estudyante na hindi tumatanggap ng mga serbisyo ng EL.⁸⁸ Kapag matugunan ng mga hindi sumali na mga estudyante ng EL ang tama at naaasahan na pamantayan para sa pag-alis mula sa estado ng EL, kailangan subaybayan ng distrito ang kanilang pag-unlad kahit dalawang tao, gaya sa ibang umalis na mga estudyante ng EL (tingnan ang Bahagi II. H kaagad sa ibaba).

---

⁸⁸ Ang lahat ng estudyanteng tumutugon sa kahulugan ng LEP sa ilalim ng ESEA, tingnan ang 20 U.S.C. § 7801(25), ay kailangan suriin taun-taon gamit ang isang pagsusuri ng ELP na inaprubahan ng Estado. Id. §§ 6311(b)(7) (Titulo I), 6823(b)(3)(D) (Titulo III), 6826(b)(3)(C) (Titulo III).

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinaalang-alang ng mga Kagawaran, higit pa sa ibang mga bagay, kung:

- ✓ *Hinihikayat ng mga distrito ng paaralan ang mga magulang o estudyante na tanggapin ang mga serbisyo ng EL na inaalok at naaangkop na tumutugon kapag tinatanggihan ng mga magulang ang anuman sa o lahat ng serbisyo ng EL;*
- ✓ *Pinapanatili ng mga distrito ng paaralan ang naaangkop na dokumentasyon na nagpapakita na gumawa ang magulang ng isang kusa at ipinaalam na desisyon sa mga tinanggihan na mga serbisyo ng EL; at*
- ✓ *Sinisiyasat ng mga SEA at distrito ng paaralan ang mga sanhi ng mataas na bilang ng hindi sumali sa mga serbisyo ng EL, lutasin ang pangunahing (mga) sanhi ng hindi pagsali, at tiyakin na natugunan ang mga pangangailangan na pang-akademya at kahusayan sa wikang Ingles ng mga estudyante ng EL na hindi sumali.*

H. Pagsubaybay at Pag-alis sa mga Estudyanteng EL mula sa mga Programa at Serbisyo para sa EL

Dapat subaybayan ng mga distrito ng paaralan ang pag-unlad ng lahat ng kanilang estudyante ng EL sa pagtamo sa kahusayan sa wikang Ingles at pagkuha ng nilalaman ng kaalaman. Tinitiyak ng pagsubaybay na ang mga estudyante ng EL ay gumagawa ng naaangkop na pag-unlad na may pagsasaalang-alang sa pagkuha ng Ingles at nilalaman ng kaalaman habang nasa programa ng EL o, sa kaso ng mga hindi kasali na estudyante ng EL, sa setting na regular na pang-edukasyon.

Sa pagsasaalang-alang sa pagsubaybay sa mga pagkuha ng nilalaman ng kaalaman ng estudyante ng EL, ang mga distrito ng paaralan ay dapat sa mababa na subukin nang tama, maaasahan, at taun-taon ang pagganap sa larangan ng nilalaman ng pang-akademya ng estudyante ng EL, kasama sa pamamagitan ng mga pagsusulit sa wika maliban sa Ingles kung saan na naaangkop na sinaad sa itaas sa Bahagi II.D.⁸⁹ Kailangan din magtatag ang mga distrito ng paaralan ng mga mahigpit na sistema ng pagsubaybay na kasama ang mga pamantayan para sa inaasahang pag-unlad sa pagkuha ng pang-akademya na nilalaman ng kaalaman sa panahon ng taon ng eskuwela at gumawa ng mga naaangkop na hakbang para tulungan ang mga estudyante na hindi sapat na umuunlad sa mga layunin na iyon. Mayroon ring gagampanan na tungkulin ang mga SEA sa pagtitiyak sa pagkuha ng nilalaman ng kaalaman ng mga estudyante ng EL sa pamamagitan ng pagsubaybay na kung binibigyan ng mga distrito ng paaralan ang

---

⁸⁹ *Castañeda*, 648 F .2d sa 1014 (“Ang tamang pagsusuri sa progreso ng mga estudyante sa mga bahaging ito, sa aming paniwala, ay mahagala para masukat ang kasapatan ng isang programa para sa pag-aayos ng wika” at paghiling na ang mga pagsusuri ng distrito sa progreso ng mga estudyanteng LEP sa isang subject na itinuturo sa kanilang pangunahing wika ay kailangan may kasamang pagsusuri sa pangunahing wika).

mga estudyante ng EL ng makabuluhang pag-access sa instruksyon ng naaangkop na grade ng pangunahing nilalaman at aayusin ang mga anumang pagkukulang sa napapanahon na oras.⁹⁰

Kaugnay sa pagsubaybay ng pagtamo ng kahusayan sa Ingles ng estudyanteng EL, dapat gumawa ang mga SEA ng mga pamantayan ng ELP para ipaalam sa mga programa, mga serbisyo, at pagtatasa ng EL na kinuha mula sa apat na saklaw ng pagsasalita, pakikinig, at pagsusulat, at naalinsunod sa mga pamantayan ng nilalaman ng Estado.⁹¹ Dapat rin tiyakin ng mga SEA na ipinapatupad ng mga distrito ng paaralan ang mga pamantayang ito ng ELP.

Dagdag pa rito, dapat tiyakin ng mga SEA at distrito ng paaralan ang taunang pagtatasa ng ELP sa lahat ng estudyanteng EL sa mga saklaw na ito at subaybayan ang kanilang pag-unlad taun-taon.⁹² Dahil hinihiling ng Titulo III na ang taunang pagtatasa ay maging tama at maaasahan, at dapat ang pagtatasa ng ELP ay alinsunod sa mga pamantayan ng ELP⁹³. Sa gayon, sa pagsusubaybay ng pagkuha ng Ingles ng estudyante ng EL, ang kanilang pagganap sa taunang pagtatasa ng ELP at ang kanilang pag-unlad sa pagsasaalang-alang sa mga pamantayan ng ELP sa panahon ng taon ng eskuwela na kailangan ang kanilang instruksyon.

- Halimbawa 18: Ang ilang mga distrito ng paaralan ay pinipili na gumawa ng mga form para sa kanilang ESL at guro ng content para magamit para subaybayan ang mga estudyante ng EL bawat quarter. Kasama sa mga form ang mga grado sa bawat subject ng estudyante, mga score sa mga pagtatasa ng distrito at Estado at pagsusulat na isinunod sa pamantayan, at ang mga komento ng guro sa mga kalakasan at kahinaan ng estudyante ng EL sa bawat apat na mga saklaw ng wika at bawat subject na pang-akademya. Kapag ang paraan ng pagsubabay ng intermediate na estudyante ng EL ay nagpapakita ng mga kahirapan sa aralin panlipunan at pagsusulat ng mga artikulo, inimumungkahi ng guro ng ESL ang mga estratehiya sa pagtangkilik at pagsusulat ng mga pambungad sa guro ng aralin panlipunan na tulungan ang estudyante ng EL.

Kaugnay sa aalis na mga estudyanteng EL mula sa mga programa ng EL, mga serbisyo, at estado, dapat gamitin ang tama at maasahan na pagtatasa ng EL ng lahat na apat na mga saklaw ng wika para tiyakin na ang lahat na mga estudyante ng K-12 EL ay natamo ang kahusayan sa Ingles⁹⁴. Para ipakita ang kahusayan sa pagtatasa ng ELP, Dapat ang mga estudyante ng EL ay mayroong alinman na hiwalay na mga score sa kahusayan sa bawat saklaw ng wika. (*iyon ay*, isang conjunctive score) o isang composite score na “mahusay” na kinuha mula sa mga score sa lahat ng apat na saklaw ng wika. Kung ang conjunctive o composite score na “mahusay” ang

---

⁹⁰ *Id.* sa 1011; *tingnan din ang Gomez*, 811 F.2d sa 1042; *Idaho Migrant Council*, 647 F.2d sa 71; *mga binanggit na tala sa itaas na 9, 14 & 15.*

⁹¹ 20 U.S.C. § 6823(b)(2).

⁹² 20 U.S.C. §§ 6311(b)(7) (Titulo I), 6823(b)(3)(C), (D) (Titulo III).

⁹³ 20 U.S.C. §§ 6841(a)(3), 6842(a)(3).

⁹⁴ *Tingnan ang* Titulo III NOI sa 61832-61833 (nagpapaliwanag sa mga kinakailangan ng isang pagsusuri ng ELP sa lahat ng apat na saklaw at kung paano maaaring ipakita ang “kahusayan” gamit ang isang composite o conjunctive na score); *tingnan rin ang binanggit na tala sa itaas na 33.*

ginamit, dapat matugunan ang dalawang pamantayan ng score. Dapat makabuluhang subukin ng ELP ang kahusayan ng estudyante sa bawat mga saklaw ng wika, at, sa kalahatan maging tama at maaasahang pagsubok ng pag-unlad ng estudyante at kahusayan sa Ingles. Ang isang composite na score na “mahusay” ay dapat tama at maaasahang pagsubok na nagpapakita ng sapat na pagganap ng estudyante sa lahat na kinailangan na mga lugar para isaalang-alang na ang estudyante ng EL ay nagtamo ng kahusayan sa Ingles. Ang score na “mahusay”, kung conjunctive o composite, ay dapat naka-set sa antas na pinapayagan ang mga estudyante na epektibong lumahok sa instruksyon ng content ng antas ng grado sa Ingles nang walang mga serbisyo ng EL. Ang bawat ipinakikitang ebidensiya ng nauunang mga kinakailangan ay dapat makukuha kung hilingin ito ng Kagawaran.

Habang ang mga SEA ay maaaring magsama ng mga karagdagang layunin ng pamantayan kaugnay sa kahusayan sa Ingles para magdesisyon kung ang estudyanteng EL na nag-score ng mahusay sa pagtatasa ng ELP ay handa para sa pag-alis o nangangailangan ng karagdagang mga serbisyo ng tulong sa wika, ang mga karagdagan na pamantayan na ito ay maaaring hindi magsilbing bilang kahalili para sa isang mahusay na conjunctive o composite na score sa tama at maaasahang pagtatasa ng ELP.

Pagkatapos makalabas ang mga estudyante sa isang programa ng EL, dapat subaybayan ng mga distrito ng paaralan ang pag-unlad sa pang-akademya ng mga dating estudyante ng EL kahit dalawang taon para tiyakin na: hindi maagang umalis ang mga estudyante; ang anumang mga kakulangan na kanilang natamo bilang resluta ng paglahok sa programa ng EL na naayos; at sila ay makabuluhang nalahok sa karaniwang programa sa pagtuturo na maihahambing sa kanilang mga kasamahan na hindi kailanman EL.⁹⁵ Kapag ang pagsubaybay ng isang distrito ng paaralan ng umalis na estudyante ng EL ay sinasabi na ang patuloy na hadlang sa wika ay maaari ang sanhi ng kahirapan sa pang-akademya dahil ang pangkalahatang edukasyon at mga serbisyo sa pagsasaayos ay napatunayan na hindi sapat, dapat muling kumuha ng pagsusulit ang estudyante kasama ang tama at maaasahang, pagsusulit ng naaangkop na grado ng ELP para matukoy kung mayroong patuloy na hadlang sa wika at dapat mag-alok ng karagdagang mga serbisyo na tulong sa wika kung saan kailangan matugunan ang mga obligasyon ng mga karapatan sibil nito. Sa anumang pagkakataon kailangan ipagbawal ang muling pagkuha ng pagsusulit ng isang umalis na estudyante ng ELP. Kung ang mga resulta ng muling pagkuha ng pagsusulit ay maging karapat-dapat maging EL ang estudyante, dapat ipasok muli ng distrito ng paaralan ang estudyante sa estado ng EL at mag-alok ng mga serbisyo ng EL. Kung muling ipinasok ang estudyante sa mga serbisyo ng EL, dapat isulat ng mga distrito ng paaralan ang mga basehan para sa muling pagpasok at ang pahintulot ng magulang sa ganoong muling pagpasok.

---

⁹⁵ Hinihiling sa ng Titulo III na subaybayan ng mga distrito ng paaralan sa dalawang taon ang nagawang pang-unlad ng mga umalis na estudyante ng EL sa mga pamantayan ng nilalaman at pagkamit . 20 U.S.C. § 6841(a)(4). Ang pag-alis ng mga estudyanteng nito mula sa estado ng EL ay hindi parehong konsepto gaya ng pagtrato ng “dating” mga estudyante ng EL sa ilalim ng Titulo I para sa mga layunin ng pananagutan. Ipinapahintulot ang mga Estado na isama ang mga score ng mga dating estudyante ng EL sa mga pagtatasa ng content ng Estado sa LEP subgroup ng hanggang sa dalawang cycle na pagtukoy sa pananagutan. 34 C.F.R. § 200.20(f)(2).

- Halimbawa 19: Natuklasan ng mga distrito ng paaralan sa buong Estado na ipinapakita ng isang “longitudinal cohort analysis (mabisang gamit para tulungan ang mga kolehiyo na maintindihan ang pagganap ng estudyante)” na ang mga estudyanteng EL na nakatapos at umalis sa isang programa ng EL ay hindi makabuluhang nakalahok sa mga regular na klase ng edukasyon kumpara sa kanilang hindi kailanman na kaparehong EL. Binago ng Estado ang mga pamantayan nito para sa mga umaalis na estudyante ng EL mula sa mga programa ng EL para tiyakin na ang pamantayan ay tama at maaasahan at kailangan ng kahusayan sa apat na saklaw. . Pagkatapos bibigyan ng distrito ang mga guro at kawani ng pagsasanay sa binagong pamantayan at mga pamamaraan. Gagawa ang distrito ng mga karagdagang hakbang para mapahusay ang mga serbisyo ng programa ng EL.

Ang ilang mga halimbawa ng kapag nakilala ng mga Kagawaran ang mga problema sa pagsunod hinggil sa umaalis na mga estudyante ng ELkasama ang kapag ang mga distrito ng paaralan ay: ang mga distrito ng paaralan ay: (1) inaalis ang mga estudyante na intermediate at advance mula sa mga programa ng EL EL; (2) mapaagang pag-alis ng mga estudyante bago silay mahusay sa Ingles naglalabas ng mga estudyante bago sila nagiging humusay sa Ingles, lalo na sa mga partikular na saklaw ng wika na pagbabasa at pagsusulat; (3) mabigong subaybayan ang pag-unlad ng dating mga estudyante ng EL; o (4) mabigo na alisin ang mga estudyante ng EL mula sa mga programa ng EL pagkatapos magpakita (o maaaring naipakita kung natasa) ng kahusayan sa Ingles.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinalang-alang ng mga Kagawaran, bukod pa sa ibang mga bagay, kung:

- ✓ *Sinusubaybayan ng mga distrito ng paaralan ang pag-unlad ng lahat ng kanilang mga estudyante ng EL, kasama ang mga hindi kasali, sa pagtamo ng kahusayan sa wikang Ingles at pagkuha ng content na kaalaman;*
- ✓ *Sinusubaybayan ng mga SEA kung ang mga programa ng mga distrito ng paaralan ay pahintulutan ang mga estudyante ng EL na kunin ang Ingle,s content ng kaalaman, at pagkakapareho ng paglahok sa programa ng karaniwang pagtuturo;*
- ✓ *Bumubuo ang mga SEA at tinitiyak na pinatutupad ng mga distrito ng paaralan ang mga may nilalayon na pamantayan ng ELP na nagtatakda ng estado ng EL at ipaalam ang mga programa ng EL, serbisyo, at pagtatasa ;*
- ✓ *Sinusubaybayan ng mga distrito ng paaralan ang pag-unlad ng estudyanteng EL upang maitatag ang mga pamantayan sa inaasahang paglaki at para tulungan ang mga estudyanteng hindi sapat na umuunlad tungo sa mga layuning iyon;*

- ✓ *Hindi inaalisan ang mga SEA at distrito ng paaralan ang mga estudyante sa mga programa ng EL, serbisyo, at estado hanggang naipapakita ng mga estudyante ng EL ang kahusayan sa Ingles sa isang tama at maaasahang pagtatasa ng ELP; at*
- ✓ *Sinusubaybayan ng mga distrito ng paaralan, nang kahit dalawang taon, ang pag-unlad ng mga estudyanteng umalis sa isang programa ng EL para tiyakin na hindi napakaagang inalis ang mga estudyante, ang anumang mga kakulangan na pang-akademya na kanilang natamo na nagresulta mula sa programa ng EL ay naayos, at makabuluhan silang lumalahok sa mga programang pang-edukasyon ng distrito na maihahambing sa kanilang kailanman hindi kaparehong EL.*

I. Pagsusuri sa Bisa ng Programa ng EL ng isang Distrito

Gaya ng binanggit sa itaas, kapag sinusuri para sa pagsunod ang (mga) programa ng EL ng distrito ng paaralan o SEA, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran kung tagumpay ang programa, pagkatapos ng lehitimong pagsubok, sa paggawa ng mga resulta na nagsasaad na ang mga hadlang sa wika ng estudyante ay tunay na mapaglalaman. Sa madaling salita, tinitignan ng mga kagawaran kung ang data ng pagganap ng kasalukuyang EL, dating EL, at kailanman hindi mga estudyante ng EL ay ipinakilala sa ang mga programa ng EL ay sa katunayan na makatwirang kinakailangan para pahintulutan ang mga estudyante ng EL na makuha ang pagkakapareho ng paglahok sa programa ng karaniwang pagtuturo sa loob ng makatwirang haba ng panahon. Para sa distrito ng paaralan o SEA na gumawa ng ganoong pagtukoy, bilang praktikal na bagay, dapat ang distrito paminsan-minsan sinusuri nito ang mga programa ng EL, at baguhin ang mga programa kapag hindi nila magawa ang mga resultang ito⁹⁶. Ang patuloy na paggamit na program ng EL na may mahusay na disenyo sa edukasyon ay hindi sapat kung ang programa, na ipinatupad, ay pinapatunayan na hindi epektibo.

Sa pangkalahatan, sinusukat ang tagumpay batay sa kung ang mga partikular na layunin ng mahusay na programa ng tulong sa wika ng distrito ay natutugunan nang walang hindi kinakailangan na paghihiwalay. Gaya ng tinilakay dati, dapat kasama sa mga layuning iyon na pahintulutan ang mga estudyanteng EL na makakuha, sa makatwirang panahon, ng parehong (1) kahusayan sa Ingles at (2) makabuluhang paglahok sa karaniwang programa ng edukasyon katulad sa kanilang mga kasama na kailanman ay hindi EL.⁹⁷ Hindi titingnan ng mga Kagawaran ang programa bilang matagumpay maliban kung matutugunan nito ang dalawang layunin na ito. Kung hindi mabisa ang programa ng EL, dapat gumawa ang distrito ng naaangkop na pagbabago sa programa na makatwirang tinantiya para pahintulutan ang mga estudyanteng EL na makamit ang dalawang layunin na ito. Ang ilang mga program ng EL ay mayroon karagdagang mga

---

⁹⁶ *Castañeda*, 648 F.2d sa 1014-15; *1991 Gabay ng OCR*; 20 U.S.C. § 6841(b)(2) (hinihiling sa bawat distrito ng paaralan na tumatanggap ng mga pondo ng Titulo III, Bahagi A na sumali sa isang pagsusuri sa sairli tuwing dalawang taon at ibigay ito sa SEA).

⁹⁷ Maaaring may ibang mga layunin ang programa ng EL program gaya ng mga layunin na kaugnay sa dalawang kultura o pagpapanatili ng kaalaman sa pangunahing wika.

layunin tulad ng pag-alis ng mga estudyante sa loob ng grupo ng bilang ng mga taon. Habang sinusuri ng Kagawaran ang mga longitudinal data para matukoy kung ang mga layuning iyon ay natutugunan ng isang partikular na programa, hindi maaaring alisin ng mga distrito ng paaralan o ng mga SEA ang estudyanteng EL mula sa katayuang EL o mga serbisyo batay sa panahon sa programa kung hindi pa nagtatamo ang estudyante ng kahusayan sa Ingles.

Para tasahin kung matagumpay ang programa ng EL sa pagdaig ng mga hadlang sa wika sa loob ng makatwirang panahon, dapat isaalang-alang ng mga distrito ng paaralan tamang datos na nagpapahintulot ng malawakan at maaasahan na pagkumpara kung paano ang mga estudyante ng EL sa programa ng EL, ang mga umalis na estudyante ng EL, at ang kailanman hindi mga estudyante ng EL ay gumaganap sa pamantayan kaugnay sa paglahok sa mga programa na pang-edukasyon ng distrito sa katagalan.⁹⁸

Kasamabilang sa mga makabuluhang pagsusuri ng programa ng EL ang longitudinal data na nagkukumpara ng pagganap sa mga larangan ng pangunahing content (*halimbawa*, tama at maaasahang isinunod sa pamantayan na pagsusulit sa mga larangan na iyon na iyon), pagtatapos, hindi pagpasok, at pagpapanatili na data para sa mga estudyante ng EL habang umunlad sila sa pamamagitan ng programa, dating mga estudyante ng EL, at mga hindi kailanman na estudyanteng EL.⁹⁹ Kapag sinusuri ang pagiging epektibo ng programa ng EL, ang pagganap ng mga estudyanteng EL at ang dating mga estudyante ng EL na umalis sa programa ay dapat ikumpara sa mga hindi kailanman estudyante ng EL. Habang hindi kailangan ipakita ng datos na ang mga kasalukuyang estudyante ng EL ay gumaganap sa parehong antas ng kanilang hindi kailanman kapareho ng EL,¹⁰⁰ kailangan ipakita ang datos ng isang distrito ng paaralan na natutugunan ng mga estudyante ng EL ay natutugunan ang pamantayan sa pag-alis at inaalis mula sa programa sa loob ng makatwirang panahon, at ang dating mga estudyante ng EL ay makabuluhang lumalahok sa mga klase nang walang mga serbisyo ng EL at mahusay na

---

⁹⁸ *Tingnan, halimbawa, ang Castañeda*, 648 F.2d sa 1011, 1014 (na tumatalakay sa mga score ng estudyante sa pagkamit sa ilalim ng ikatlong sangay); *Flores*, 557 U.S. sa 464 n.16 (“ [Ang] kawalan ng mga datos na matagal inipon (longitudinal data) sa talaan ang paggawa ng makatutulong na pagkukumpara.”); *Texas*, 601 F.3d sa 371 (na tumatalakay sa mga achievement score, bilang ng hindi pagpasok, bilang ng pagpapanatili, at bilang ng paglahoke sa mga advanced na kurso, at ang pangangailangan sa mga datos na matagal inipon, sa ilalim ng ikatlong sangay); *Keyes kontra Denver Sch. Dist. No. 1*, 576 F. Supp. 1503, 1519 (D. Colo. 1983) (na nagsasabing ng alalahanin sa mataas na bilang ng hindi pagpasok ng mga estudyanteng Hispanic).

⁹⁹ *Tingnan Horne*, 557 U.S. sa 464 n. 16 (“ [Ang] kawalan ng mga datos na matagal inipon (longitudinal data) ay sinisimulan ang mga makakatulong na paghambing.”); *Texas*, 601 F.3d sa 371 (na tumatalakay sa ikatlong sangay ng *Castañeda* at nagpupuna na kung walang pagsusuri ng matagal na inipong “data . . . ang mga nagawa paghambing, at ang mga kongklusyong naabot sa paggawa ng mga ito ay hindi maaasahan”).

¹⁰⁰ *Tingnan Horne*, 557 U.S. sa 467 (“Bukod sa iba pang mga bagay, tinukoy ng Hukuman ng mga Apela (Court of Appeals) sa ‘ang hindi nagbabagong mga puwang sa pagkamit na idinokumento sa datos ng pagsusulit ng AIMS [ng Nogales]’ sa pagitan ng mga estudyante ng ELL at nagsasalita ng mga katutubong wika, subalit dapat isaalang-alang ang anumang ganoong paghahambing ang ibang mga variable na maaaring magpaliwanag sa puwang. Sa anumang pangyayari, hinihiling ng EEOA ang ‘naaangkop na pagkilos’ upang maalis ang mga hadlang sa sa wika, § 1703(f), hindi ang pagtutulad ng mga resulta sa pagitan ng mga katutubong at di-katutubong nagsasalita ng wikas sa mga pagsusulit na ibinigay sa Ingles – isang karapat-dapat na layunin, para matiyak, ngunit ang isa na labis na mahirap na makamit, , lalo na para sa mas matatandang mga estudyante ng EL.” (inalis ang citation)).

gumaganap sa kanilang mga hindi kailanman kapareho ng EL sa karaniwang programa ng pagtuturo. Para tasahin kung kung sapat na hinanda ng programa na EL ang mga estudyante ng EL para sa hinihinging mga kailangan na pang-akademya sa mas matataas na baitang, inaasahan ng mga Kagawaran na suriin ng mga distrito ang mga datos na ito hindi lamang sa punto na umalis ang mga estudyante sa mga serbisyo ng EL, ngunit sa katagalan rin.¹⁰¹

- Halimbawa 20: Nagsasagawa ang distrito ng isang “longitudinal cohort analysis” na nagsusuri ng porsiyento ng mga estudyante ng EL ng na nasa beginner level na nakumpleto at matagumpay na umalis sa mga serbisyo ng programa ng EL sa loob ng apat na taon, limang taon, at sa iba pa mga pagitan. Kinukumpara din ng distrito ang pagganap ng mga estudyante ng EL umalis at ang kanilang mga hindi kailanman na kapareho ng EL pagsusulit na sinunod sa pamantayan sa pagbasa, matematika, agham, at mga araling panlipunan sa mga baitang 3, 5, 8, and 10, gayundin ang kadalasan ng kanilang pagpapanatili sa baitang, hindi pagpasok, at mga bilang ng pagtatapos. Isinasaalang-alang ng distrito kung posibleng ipalagay ng mas maaga ang mga pag-alis at magkakaibang mga datos sa pagganap ng mga umalis na mga estudyante ng EL sa mga larangan ng content sa isang partikular na disenyo ng programa, pagsasanay ng guro, o mga pagkakaiba sa pagproprograma sa mga antas ng grado. Hinihiwalay ng distrito ang karaniwang bilang ng pag-alis sa programa ng EL at ang karaniwang pagganap na pagsusulit na sinunod sa pamantayan ng programa, paaralan, mga larangan ng content, mga taon sa mga program ng EL, at baitang para matukoy kung alin sa mga programa ng EL at serbisyo ang nangangailangan ng pagbabago.
- Halimbawa 21: In-update o binago ng ilang mga distrito ng paralan ang kanilang umiiral na mga sistema ng datos para sa layunin ng pangongolekta at pagsusuri ng kumpleto at tamang impormasyon tungkol sa data ng EL at dating estudyanteng EL kaugnay sa datos ng kasamahan na hindi kailanman naging estudyanteng EL. Ang ganoong datos kasama ang mga pagsusulit na sumunod sa pamantayan, mga pagtatasa ng distrito, paglahok sa espesyal na edukasyon at mga programa para sa gifted, pagpapatala sa mga klase ng AP, at pagtatapos, drop-out, at bilang ng pananatili sa baitang. Halimbawa, kapag ipinakita ang apat na taon na longitudinal cohort analysis ng isang distrito na mas mataas ang mga bilang ng drop-out para sa mga estudyanteng EL at ng mga estudyanteng EL na umalis kaysa mga hindi kailanman naging estudyanteng EL, binago ng distrito ang baitang 6-12 ESL curriculum nito sa tulong ng mga guro ng ESL nito at nag-utos ng marami pang pagsasanay para sa guro ng secondary sheltered content.

Dagdag pa rito, gaya ng isinaad sa mga seksyong II.D at H sa itaas, dapat subaybayan ng mga distrito ng paaralan ang pag-unlad ng mga estudyanteng EL mula sa bawat baitang para malaman ng distrito kung ang programa ng EL ay nagdudulot na mga kakulangan sa larangan ng

---

¹⁰¹ *Tingnan id.* at 464 n.16 (“ [Ang] kawalan ng mga datos na matagal inipon (longitudinal data) sa talaan ang paggawa ng makakatulong na paghambing.”).

pang-akademyang content na nangangailangan ng pagsasaayos at kung ang mga estudyanteng EL ay nasa daan para magtapos at magkaroon ng maihahambing na mga oportunidad sa kanilang hindi kailanman na parehong EL na maging handa sa kolehiyo at trabaho. Ang ibang mga mahahalagang palatandaan ng tagumpay ng programa kasama ang kung ang puwang ng pagkamit sa pagitan ng mga estudyante ng EL at mga estudyante na hindi kailanman ng EL ay bumababa sa katagalan ng panahon at ang antas kung saan ang kasalukuyan at dating mga estudyante ng EL ay kinakatawan sa advanced na mga klase, mga serbisyo ng espesyal na edukasyon, programa ng gifted at may talento, at mga extracurricular na aktibidad, kaugnay kumpara sa kanilang kasama na hindi kailanman naging EL.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, higit pa sa ibang mga bagay, kung:

- ✓ *Sinusubaybayan at kinukumpara ng mga SEA at ng distrito ng paaralan ang pang-akademyang pagganap ng mga estudyanteng EL sa programa at mga umalis sa programa sa katagalan, kaugnay sa kanilang mga kasama na kailanman ay hindi naging EL; at*
- ✓ *Sinusuri ng mga SEA at distrito ng paaralan ang mga programa ng EL gamit ang tamang datos at napapanahong pagbabago ng kanilang mga programa kapag hindi nila natutugunan ang mga pamantayan na tinilakay dito.*

J. Pagtiyak na mayroong Makabuluhang Pakikipag-ugnayan sa mga Magulang na Mayroong Limitadong Kahusayan sa Ingles

Ang mga magulang na Limitado ang Kahusayan sa Ingles (Limited English Proficient, LEP) ay mga magulang o tagapag-alaga na ang pangunahing wika ay iba kaysa Ingles at mayroong limitadong kahusayan sa Ingles sa isa sa apat na saklaw ng kahusayan sa wika (pagsasalita, pakikinig, pagbabasa, o pagsusulat). May obligasyon ang ilang mga distrito ng paaralan at SEA na tiyakin ang makabuluhang pakikipag-ugnayan sa mga magulang na LEP sa isang wikang naiintindihan nila at sapat abisuhan ang mga magulang ng LEP ng impormasyon tungkol sa anumang programa, serbisyo, o gawain ng isang distrito ng paaralan o SEA na ipinagbigay-alam sa mga magulang na hindi LEP. Sa mga antas ng paaralan at distrito, ang mahalagang impormasyong kasama ngunit hindi limitado sa impormasyon hinggil sa: mga programa ng tulong sa wika, espesyal na edukasyon at mga kaugnayna serbisyo, mga pagpupulong ng IEP, pamamaraan ng karaingan, abiso ng hindi nagdidiskrimina, mga patakaran at pamamaraan ng pagdisiplina ng estudyante, pagrehistro at pagtala, report card, hiling para sa pahintulot ng magulang para sa paglahok ng estudyante sa mga gawain ng distrito o paaralan, pagpupulong na

magulang at guro, handbook para sa magulang, programa ng gifted at may talento, paaralan na magnet at charter , at anumang ibang paaralan at programa ng mga opsyon na mapagpipilian.¹⁰²

Kailangan bumuo at magpatupad ang mga distrito ng paaralan ng proseso sa pagtukoy kung ang mga magulang ay LEP at kung ano ang kanilang mga pangangailangan sa wika. Ang proseso ay kailangan idisenyo para makilala ang lahat ng mga magulang na LEP, kasama ang mga magulang o tagapag-alaga ng mga bata na mahusay sa Ingles at mga magulang at tagapag-alaga na ang pangunahing wika ay hindi karaniwan sa distrito. Halimbawa, maaaring gumamit ang isang distrito ng paaralan ng isang form ng pagrehistro ng estudyante, gaya ng isang survey ng wika sa tahanan, para tanungin kung ang magulang o tagapag-alaga ay nangangailangan ng pasalita at/o nakasulat na pakikipag-ugnayan sa isang wika maliban sa Ingles. Ang inisyal na tanong ng paaralan, siyempre, ay isalin sa mga wika na karaniwan sa paaralan at nakapaligid na komunidad para ang pagtatanong ay idinisenyo para abutin ang mga magulang sa isang wika na malamang na maiintindihan nila. Para sa mga magulang na LEP na nagsasalita ng mga wikang hindi karaniwan sa isang partikular na paaralan, maaaring gumamit ang paaralan ng isang panimulang pahina na nagpapaliwanag sa mga wikang iyon kung paano maaaring tumanggap ang isang magulang ng pasalitang interpretasyon ng form at kailangan mag-alok ng mga interpreter para tiyak na ang mga magulang ay inuulat nang tama ang kanilang mga pangangailangan sa pakikipag-ugnayan sa wika. Maaari din gamitin ng mga paaralan ang mga ibang proseso na makatwirang kinakailangan para makilala ang mga magulang na LEP, at kailangan kilalanin ang mga pangangailangan sa wika ng mga magulang na LEP kapag ang mga pangangailangang iyon ay maging malinaw. Mahalaga para sa mga paaralan na paniwalaan ang mga magulang tungkol sa kanilang mga pangangailangan sa pakikipag-ugnayan kung humiling sila ng tulong sa wika at isaisip na maaaring maging LEP ang mga magulang kahit mahusay sa Ingles ang kanilang anak.

Dapat bigyan ng mga SEA at mga distrito ng paaralan ang mga magulang na LEP ng mabisang tulong sa wika na may ang naaangkop, mahuhusay na kawani – o naaangkop at mahuhusay na mga pinagkukunan sa labas.¹⁰³ Hindi sapat para sa kawani na maging dalawang wika.

---

¹⁰² Bilang karagdagan sa pangkalahatang hinihiling sa ilalim ng mga batas ng mga karapatang sibil na inilarawan sa teksto, ang mga magulang na LEP ay may karapatan rin sa sa pagsasalin-wika at interpretasyon ng partikular na impormasyon sa ilalim ng mga Titulo I at III at ang IDEA, na binanggit sa *itaas* sa Bahagi II.A, F.1, at G.

¹⁰³ Gumamit ang ilang mga distrito ng paaralan ng awtomatikong pagsasalin-wika na nasa internet para magsalin-wika ng mga dokumento. Ang paggamit ng mga ganoong serbisyo ay naaangkop lamang kung ang isinalin-wika na dokumento ay tamang inihahatid ang kahulugan ng pinagkunan na dokumento, kabilang ang tamang pagsasalin-wika ng teknikal na bokabularyo. Pinag-iingat ng mga Kagawaran laban sa paggamit ng mga pagsasalin-wika na automated na nasa internet; ang mga pagsasalin-wika na hindi tama ay salungat sa mga obligasyon ng distrito ng paaralan para makipag-ugnayan nang epektibo sa mga magulang na LEP. Sa gayon, para tiyak na ang mahalagang impormasyon ay tamang isinalin-wika at inihahatid ang kahulugan ng pinagkunan na dokumento, kakailanganin ng distrito ng paaralan na suriin ang pagsasalin-wika sa machine, at i-edit kung kailangan, ng isang karapat-dapat na indibiduwal para gawin ito. Dagdag pa, ang pagiging kompidensyal ng dokumento ay maaaring mawala kapag ang mga dokumento ay na-upload nang walang sapat na mga pagkontrol sa serbisyo ng pagsasalin-wika na nasa internet at naka-store sa kanilang mga database. Ang mga distrito ng paaralan na gumagamit ng anumang mga serbisyo ng pagsasalin-wika na nasa internet para sa mga dokumento na naglalaman ng impormasyon na makikilala nang

Halimbawa, ang ilang kawani na dalawa ang wika at mga boluntaryo ng komunidad ay maaaring direktang makipag-ugnayan sa mga magulang na LEP sa ibang wika, subalit hindi mahusay magsalinapunta at mula sa Ingles (*halimbawa*, consecutive o simultaneous na pagsalin), o magsalin ng mga dokumento. Kailangan tiyakin ng mga distrito ng paaralan na ang mga interpreter at tagapagsalin-wika ay may kaalaman sa parehong wika ng anumang mga nagtatanging salita o konsepto na gagamitin sa pakikipag-ugnay na pinag-uusapan. Dagdag dito, dapat tiyakin ng mga distrito ng paaralan na sinanay ang mga interpreter at tagapagsalin-wika sa tungkulin ng isang interpreter at tagapagsalin-wika, mga etika sa pag-interpret at pagsasalin-wika, at ang pangangailangan magpanatili ng pagiging kompidensyal.

- Halimbawa 22: Nakuha ng distrito ang mga pangangailangan sa wika ng mga magulang sa isang survey ng wika sa tahanan at ini-store ang mga datos na elektroniko sa sistema ng impormasyon ng estudyante nito. Sinusuri ng distrito ang mga datos ng wika ng magulang para makilala ang pangunahing mga wika, pagsasalin-wika ng mahalagang mga dokumento ng antas ng distrito sa mga pangunahing wika, tulungan ang mga paaralan sa pagsasalin-wika sa mahalagang antas ng paaralan sa isang database na maaaring ma-access nang elektroniko ng lahat ng paaralan. Para sa mga wikang hindi masyadong karaniwan, sinisiguro ng distrito na inaabisuhan ang mga magulang na LEP ang pagkaakroon ng libre, , kwalipikadong mga interpreter na maaaring magpaliwanag ng impormasyon kaugnay sa distrito at paaralan na nakipag-ugnayan nang nakasulat sa mga magulang. Sisiyasatin rin ng distrito ang mga kaakyahan sa wika ng kawani nito, gumawa ng listahan ng kawani na sinanay at karapat-dapat na bigyan ng tulong ang interpreter at/o pagsasalin, kumontrata sa karapat-dapat na interpreter at tulong sa wika sa mga wika na hindi ipinakita sa listhan na ito, at at sasanayin ang lahat ng paaralan kung paano ma-access ang mga serbisyo na ito.

Ang ilang mga halimbawa ng kung kailan may nakita ang mga Kagawaran ng mga problema sa pagsunod hinggil sa pakikipag-ugnayan sa mga magulang na LEP ay kasama kapag ang mga distrito ng paaralan ay: (1) umaasa sa mga estudyante, kapatid, kaibigan, o di-sinanay na mga kawani ng paaralan upang magsalin-wika o mag-interpret para sa mga magulang; (2) nabigo sa pagbigay ng pagsasalin-wika o isang interpreter sa mga pagpupulong ng IEP, mga pagpupulong ng magulang at guro, pagtala o fair ng trabaho , o paglilitis ; (3) nabigo sa pagbigay ng impormasyon na abisuhan ang mga magulang na LEP tungkol sa mga programa, serbisyo, at gawain ng isang paaralan sa isang wikang naiintindihan ng mga magulang; o (4) nabigo sa pagkilala ng mga magulang na LEP.

---

personal mula sa record ng edukasyon ng estudyante ay dapat tiyakin na ang pagsisiwalat sa mga serbisyo na nasa internet ay sumusunod sa mga hinihiling ng Family Educational Rights and Privacy Act, 20 U.S.C. 1232g(b), at sa mgaipinatutupad na regulasyon sa CFR Bahagi 99.31. Para sa higit pang impormasyon sa sa bagay na ito, mangyaring suriin ang "Protecting Student Privacy While Using Online Educational Services" na gabay na makikita sa

<http://ptac.ed.gov/sites/default/files/Student%20Privacy%20and%20Online%20Educational%20Services%20%28February%202014%29.pdf>.

Sa kanilang mga imbestigasyon, isinasaalang-alang ng mga Kagawaran, bukopa sa iba pang mga bagay, kung:

- ✓ *Nagbubuo at nagpapatupad ang mga SEA at distrito ng paaralan ng isang proseso sa pagtukoy kung LEP ang mga magulang, at sinusuri ang mga pangangailangan sa wika ng mga magulang na LEP;*
- ✓ *Binibigyan ng mga SEA at distrito ng paaralan ng tulong sa wika ang mga magulang o tagapag-alagang na nagsasaad na kailangan nila ng ganoong tulong;*
- ✓ *Tinitiyak ng mga SEA at distrito ng paaralan na ang mga magulang na LEP ay may sapat na abiso ng at binigyan ng makabuluhang pag-access sa impormasyon tungkol sa lahat ng programa, serbisyo, at gawain ng distrito ng paaralan o SEA; at*
- ✓ *Nagbibigay ang mga SEA at mga distrito ng paaralan sa mga magulang na LEP ng libreng karapat-dapat na mga serbisyo na nagbibigay ng tulong sa wika.*

Konklusyon

Inaasahan namin ang pakikipagtulungan sa mga SEA at distrito ng paaralan para tiyakin ang kanilang mga serbisyo para sa mga estudyante ng EL ay bigyan ang mga estudyante na ito ng matatag na pundasyon para sa tagumpay sa kanilang mga paaralan at trabaho. Hinihikayat rin namin ang mga SEA at distrito ng paaralan na muling suriin ang mga patakaran at kasanayan kaugnay sa kanilang mga programa ng EL sa kalinawagan ng gabay na ito para tiyakin ang pagsunod at pahasayin ang pag-access sa mga benepisyo na pang-edukasyon, serbisyo, at gawain para sa lahat ng estudyante. Sama-sasa pamamagitan ng mga aming pagsusumikap sa pagtutulongan, pinagsamang mga pagsisikap, ang mga Kagawaran, ang SEA, at ang distrito ng paaralan ay makakatulong na tiyakin na makakatanggap ang lahat ng mga estudyante ng EL ng patas na mga oportunidad at pagkakaiba na kanilang dinadala sa mga paaralan ng bansa ay pinahahalagahan.

Salamat sa inyong mga pagsisikap na matugunan ang mga pangangailangan sa edukasyon ng mga estudyante ng EL. Kung kailangan ninyo ng teknikal na tulong, mangyaring kontakin ang tanggapan ng OCR na pinaglilingkuran ang inyong Estado o teritoryo sa pamamagitan ng pagpunta sa www.ed.gov/OCR o ng pagtawag sa 1-800-421-3481. Mangyaring pumunta din sa mga website ng mga Kagawaran para malaman pa ang upang tungkol sa aming trabaho kaugnay sa EL,, na makukuha sa www.ed.gov/ocr/ellresources.html at sa www.justice.gov/crt/about/edu/documents/classlist.php#origin.